Tizennyolcadik évfolyam. 287-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 16 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 20 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill, minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Kedd, december 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Egyesület — amely kerestetik.
A képviselőház ülése.
Hatvany-Deutsch — főrend.
A külvárosiak gyülése.
A nyomor drámája.
A kettős üléseket visszavonták.
Simli Mariska temetése.
A tanitók napja.
Az ellopott Jezsuita.
Lelokozás negyven fillér miatt.
A tűzérlaktanya helye.
Erzsébet főhercegnő — válik.
Guerilla-harcok.
A Weitzer-örökség.
Tárca: Leányszeszély. Irta: Palatinus József.
Regény-Csarnok: Az Antikrisztus csodái. Irta: Lagerlöf Zelma.

Egyesület — amely kerestetik.

Arad, december 7.

Az aradi képkiállitás minden nagyobb zaj és ünnepség nélkül bezáródott tegnap. Ma reggel megjelentek a polgári iskola kapui előtt a terjedelmes butorszállitó kocsik s utra kelt a sok szines vászon valamely más vidéki város irányában, ahol holnap, vagy holnapután ékes szónokiat kiséretében adja át őket a nyilvánosságnak megint valamelyik főispán, vagy polgármester.

A Nemzeti Szalon ezidei kiállitása nem mult el hatás nélkül Arad közönségére nézve. Nem a müvészi hatást értjük, mert hisz ez iránt minden időben fogékony volt az aradi ember, hanem a hatás azon formáját, mely a képvásárlás iránt való bizalmatlanságban lelt megnyilvánulást.

Most, hogy a képkiállitás bezárult, levonhatjuk a tapasztalatok tanulságait, mert Arad ezután is megakarja nyitni kapuit a festőművészet előtt, s kivánatos, hogy most okuljanak e tanulságokon azok, kik a jövőben képtárlatainkat rendezni fogják.

Az első, ami visszatetszett a közönségnek és bizonyára a festőművészeknek is, az, hogy belement a közvéleménybe a tudat, miszerint a képvásárlás nálunk nincs szolid alapokra fektetve.

A tárlatok katalogusában ott szerepel ugyanis minden kép után néhány számjegy, ami a festmény értékéről nyujt tájékoztatót, de hol van manapság az a naiv képvásárló, aki ne tudná, hogy ezeket a számjegyeket komolyan venni nem muszáj, hanem el lehet azokat osztani kettővel, vagy hárommal és befejezve e számmüveletet, eljutunk oda, ahol a kép valódi ára kezdődik.

Egy előkelő aradi urhoz kérdést intéztem tegnap, hogy miért nem vett képet az idei tárlaton?

— Azért nem vettem, ugymond, mert semmi kedvem drágábban szerezni be egy-két gyönge képet, mint ahogy más a legjobb képeket vásárolja.

— Hogy érti ezt? — kérdeztem.

— Ugy, hogy én nem szeretem a képkiállitást zöldségpiacnak tekinteni, és már társadalmi állásomnál fogva sem tehetem, hogy a felét, vagy harmadát igérjem egy-egy kép katalogusbeli árának. Inkább nem vettem tehát semmit.

Az alkudozás, még pedig a legképtelenebb szélsőségbe vitt alkudozás, valósággal polgárjogot nyert a mi képtárlatainkon. Ezen az állapoton pedig nem javithat más, csak maguk a müvészek és amaz egyesületek, melyek a képkiállitásokat rendezik.

És mivel müvészetről és egyesületről van szó, önként a toll szalad egy tétlenségben sinylődő egyletünk neve: az *aradi müvészi egyesületé.*

Ama legöregebb polgárok a megmondhatói, kik szemmel szokták kisérni a nagy eseményeket, hogy két-három évvel ezelőtt a müpártolás zászlaja alá csődítettek Aradon egy csomó embert. És megszaporodott a városban az elnökök, diszelnökök, védnökök, igazgatók és választmányi tagok száma néhány tucattal; a a tagokra kivetették a tagsági dijjakat, s e dijjakból, ugy emlékszünk, képeket vásároltak: de hogy a diszelnökök mit diszitenek, a védnökök mit védenek, az igazgatók mit igazgatnak, s a megvásárolt festmények hol vannak, arról aligha tud valaki fölvilágositást adni e városban, mert a müvészeti egyesület meghalt anélkül, hogy hozzátartozói partécédulát küldtek volna a résztvevő közönségnek.

Pedig ennek az egyesületnek szép és nemes hivatása volna Aradon.

Leányszeszély.

Irta: Palatinus József.

I.

A leány csak ennyit mondott az előtte rimánkodó férfinak:

— Ugyan menjen már! Látja, az én időm sincs még itt, maga is fiatal s aztán . . .

— Aztán? — kérdezte szenvedélyes hangon az izgatottságtól remegő férfi.

A leány megszégyenülve sülötte le éjfélbarna szemeit. Tusakodott magával. De csakhamar leküzdötte zavarát és kacagva, szinte gyermekes naivsággal folytatta:

— Ne nehezteljen őszinteségemért, Laci. Jelenlegi állása nem nyujt elég biztositékot a jövőre nézve.

Réti László megtántorodott a nem várt feleletre. Nem volt elkészülve arra, hogy az bántsa meg legjobban, akit olyan nagyon szeret. Erdekes halvány arca lángbaborult és a megsebezett nemes vad végső küzködésével tört ki belőle az elkeseredés.

— Ezt érdemeltem magától, Lóri? Mert szegény vagyok, mert becsületes munkával keresem kenyeremet, eltaszit magától? Miért hitegetett eddig is, miért nem ébresztett már régen a valóra? Ez a leányhüség! Oh az igaz szerelem előtt nincs akadály, az nem ismer szegénységet.

Nem mosolygott már a leány. Érezte a keserü szemrehányás jogosságát. Föllázadt ellene a szive, bántotta a meggondolatlanság. De büszkesége mégsem engedte, hogy jóvátegye az elkövetett hibát. Pedig egy szó, egy könycsepp kiengesztelte volna az önérzetében megbántott férfit, aki boldogságos örömmel borult volna a bünbánó láb i elé. A végzetes szavak elhangzottak. A leány némán állt vádlója előt.

A kinos csöndet ujra Réti törte meg. Nem volt már hangjában semmi indulat. A csalódott szerelmes lemondásával folytatta:

— Igaza van Lóri, nem vádolom. Boronkay Tamás földbirtokos nagyuri kényelemhez szokott leánya nem osztozhatik egy máról-holnapra tengődő szegény ember küzdelmeiben. Törölje ki emlékemet is szivéből, ahová egy véletlen percben röppent be. Feledjen . . . Isten vele!

Egy kézszoritás, egy bucsucsók nélkül váltak el.

II.

Az idő meggyógyit minden sebet. A megélhetésért folytatott lázas küzdelem elüzi a komor gondolatokat. A sziv megkérgesedik s a bánat helyét a minden iránt való közönyösség foglalja el. Réti előtt már a mult emlékei is tünedeztek, mikor egy napon balvégzete összehozta azzal, aki valamikor mindene volt, akit oly nagyon szeretett s aki kegyetlenül eltaszitotta őt magától.

Réti egyik felvidéki fürdőn időzött. Naponkint nagyobb sétákat tett az illatos levegőjü, madárdalos fenyvesek között. Egyik ilyen sétája alkalmával találkozott Dénes Sándor bankdirektorral, aki feleségével szintén a fürdőn töltötte a nyarat. Jóismerősök voltak. Együtt végezték tanulmányaikat. De az iskola padjai közül kikerülve, az élet messze sodorta őket egymástól. Réti a fővárosban hivatalnokoskodott, Dénes pedig egy erdélyi pénzintézethez jutott, hol szorgalmával csakhamar előkelő állást vivott ki. A direktor ur a nem várt viszontlátás örömére villájába hivta Rétit, aki nem állhatott ellent a szives invitálásnak. Az uton vigan beszélgettek egyről-másról, de leginkább diákemlékekről. Ekközben a nyaraló elé értek.

Az ajtóban egy sugár termetü, bánatos arcu asszonyka fogadta az érkezőket.

— Feleségem, Lóri — Réti László, — mutatta be őket Dénes.

Mintha villám csapott volna közibük, ugy megtántorodott Réti. Mondani akart valamit,

AZ ARADI KÖZLÖNY rendkivül diszes és értékes 1904. évi NAGY KÉPES NAPTÁRÁT INGYEN!
karácsonykor minden előfizető megkapja
Száznál több illusztráció. Aradváros, Aradmegye s a szomszéd megyék teljes és hiteles cimtára.

Csak a minap zárult be Szegeden, és tegnap nyilott meg Debrecenben egy-egy nagyszabásu mükiállitás, melyet az ottani müvészeti egyesületek rendeztek. Miért hogy éppen a mi egyletünk nem tudott hivatása magaslatára emelkedni egy pillanatig sem? Miért éppen az aradi müvészeti egyesület az, melyről nem tudni, vajjon él-e, csak nem lélekzik: avagy meghalt, csak nincs eltemetve?

A képvásárlás körül tapasztalt és mindjobban terjedő bizalmatlanságot e müvészeti egyesületnek kellene eloszlatni. Érintkezésbe lépve a müvészekkel, egy az ő erkölcsi és anyagi javunkat célzó egyesület bizonyára meg tudná értetni velük, hogy a müvészet iránti szeretet és becsülés csak akkor lesz általánossá, ha annak fenséges légkörét nem fertőzi meg a zsibvásár hangulata.

Az idei képtárlat anyagilag, ugy tudjuk, jól sikerült; de hogy jövőben az erkölcsi siker se maradjon el, ahhoz nagy átalakulásra van szüksége a képvásár körül uralkodó jelenlegi rendszernek. Egy tisztitó tüzre van szükség, melyben a magyar képzőmüvészet érdekében, a szolid üzleti alap következő jelszavai edződnek meg: *„Szabott árak“*.

***

Országgyülés.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósitása. —

Budapest, december 7.

A mai nappal állitólag a munka napjára virradt a t. Ház. Ehez képest csak lassan gyülekeztek egybe a t. honatyák. Ám a képviselőháznak az a csekély töredéke, mely Szederkényi-pártnak nevezi magát, nem akar beletörődni a rendbe s megpróbálta minden lehető módon az idő huzását. Miként próbálták ezt: erről már tudósitásunk számol be. Itt csak még azt emlitjük, hogy a Szederkényi-párt segédcsapatostul tizenkét taggal volt képviselve, megjelent a mai ülésen *Ugron* Gábor is, ki szombaton Berlinbe utazott volt, de mára már megérkezett.

A képviselőház ülése december 7 én.

Jakabffy alelnök nyitja meg ma az ülést féltizenegykor. Felolvassák a jegyzőkönyvet. Itt felszólal *Várady* Károly, hogy módosittassék a jegyzőkönyv és vétessék bele, hogy Lovászy Márton felkettőre kérte az interpellációk megkezdését. Az elnök már el akarta rendelni a szavazást, mikor Szederkényiék, — mivelhogy ahoz nem voltak elegen, hogy akár öt perc szünetet is követeljenek — a Ház határozatképességének megállapitását kérik. Csakugyan kitünt, hogy csupán 83 an vannak jelen Az elnök erre tiz percre felfüggeszti az ülés.

Szünet után megtörténik a szavazás, de ezuttal is némi zavarok vannak. Tisza István ugyanis maga is a Várady módositásának elfogadása mellett szavaz, sokan pedig nem tudván hamarjában, mitévők legyenek, egyáltalán nem szavaznak.

Igy esik meg azután, hogy mikor Szederkényiék a szavazatok megszámlálását kérik, kitünik, hogy 58 an szavaztak a Várady-féle módositás mellett és 19-en ellene. Az elnök hozzáteszi, hogy bárha nem is szzavaztak százan, de azért száznál többen vannak jelen, mivelhogy sokan nem szavaztak. Amde Szederkényi Nándor a szavazás eredményéből kétséget támaszt a Ház határozatképességére. *Tisza* István miniszterelnök inditványozza ekkor a jelenlevők megszámlálását. Kitünik, hogy 130-an vannak jelen. A szavazást most megismétlik. *Lovászy* Márton az inditvány felolvasását kéri; azt is megteszik. Csak most fogadhatja el ugyszólván az egész Ház a Várady-féle módositást. Kiegészitik eszerint a jegyzőkönyvet. Ezzel aztán *Jakabffy* elnök végre hitelesitettnek jelentheti ki a jegyzőkönyvet.

(Előterjesztések.)

Az elnöki előterjesztések után *Tisza* István gróf benyujtja az ez év harmadik negyedének tulkiadásaira adandó póthitelről szóló jelentést és kéri annak a zárs ámadási bizottság elé való utasitását.

Ugron Gábor: Miután az ez évi költségvetés még megszavazva nincs és igy a jelentés bővebb megvitatása szükséges lehet, kéri, utalják azt a pénzügyi bizottság elé is.

Tisza István: Elszámolási jellegről lévén szó, az a zárszámadási bizottság elé tartozik. Bővebb megvitatásnak a Ház plénuma előtt lehet helve.

Holló Lajos és Ugron Gábor ismételt hozzászólása után a Ház többsége csakis a zárszámadási bizottsághoz utasitja a jelentést.

(Az ujoncvita.)

Következik ezután a napirend: az ujoncvita folytatása.

Lovászy Márton szólal fel és mond hosszabb beszédet.

Lovászy Márton: [illegible] béke kötéssel foglalkozik. Kitogasolja, hogy Kossuth Ferenc a másik függetlenségi pártnak fegyvertársi közremüködését a harcban elfogadta, de a mikor a békére került a sor, fegyvertársait nem kérdezte. Az ilyen eljárás nem vezethet a pártok közt való harmónia megteremtésére. Idézi Tisza Kálmánt és rája hivatkozik, hogy az ilyen mesterséges, kulissza mögött csinált koaliciók me szokták boszulni magukat. Hivatkozik ezután Tisza Istvánnak tavaly a delegációban mondott beszédére és ebből azt igyekszik igazolni, hogy Tiszának a véderő fejlesztése a tulajdonképpeni igazi programmja. Már pedig ily körülmények közt Kossuth Ferencnek nem volt joga leszerelni. — A szóló itt pihenőt kér.

Az elnök tiz percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után *Lovászy* Márton folytatja a beszédjét.

Lovászy Márton délután két óráig beszélt.

(Polemiák Rakovszkyval.)

Rakovszky István személyes kérdésben szólalt föl, védekezett Tóth Jánosnak azon vádjával szemben, mintha ő az obstrukcióval szemben kétszinü eljárást követett volna.

Tóth János riposztolt rá. A néppárt lemondott alelnöke ma azt hirdette, hogy ő ellenezte az obstrukciót Ez esetben nem vagyok képes megérteni, mért háborodott föl Rakovszky ur, a mikor a függetlenségi párt a rendkivüli fegyverektől elállott.

Kubinyi Géza is Rakovszky szavaira ref ektált. Rakovszky ugyanis aposztrofálja őt, állja-e azt az igéretet, hogy nem fogad el és nem támogat oly miniszterelnököt, a ki Körber állitását erélyesen vissza nem utasitja. Az egész Házat hivom fel — mondja Kubinyi, — hogy Tisza István nem rendezte-e az egész kérdést kifogástalan erélylyel és határozottsággal.

Rakovszky nem válaszolt erre, és ezután következett a parallel ülések visszavonása felett való vita, a melyről lapunk más helyén szólunk.

TÁVIRATOK.

Harcok a szomali földön.

Aden, dec. 7. A midőn *Grabau* olasz hadnagy, ki egy fegyveres Dhaut vezényelt, egy Olaszországgal barátságos viszonyban álló törzshöz tartozó benszülötteket Dobróban (Szomaliföld) partraszállitotta, észrevette, hogy az ottan lévő erőd nem vonta fel az olasz zászlót, erre felszólitották az erőd parancsnoka a felszólitást azon megjegyzéssel utasitotta vissza, hogy erre nézve nem kapott utasitást szultánjától. Gra-

---

de ajkára fagyott a szó. Már a találkozás első pillanatában olyan különösnek tünt föl előtte az asszony. Ugy tetszett neki, mintha látta volna valaha, több: mintha hangját is hallotta volna. Csodálatos érzelmek támadtak föl belsejében. Föltárult előtte a mult, örökre eltemetett boldogságával, minden keserüségével. A letünt idők homályos ködéből egy ismerős ártatlan leányarc bontakozott ki. A körvonalak mind élesebbekké, láthatóbbakká váltak s mikor Sándor szinte önkénytelenül az asszony nevét is kiejtette, minden bizonyos volt előtte.

Arca halotthalványlett. Zavarában alig tudott válaszolni barátja kérdéseire. A vizitelés csak néhány rövid percig tartott s a társalgás azalatt is a legfeszültebb hangulatban folyt le. Fojtó lég nehezedett a fenyő illatos szobára. Mindnyájan érezték a kinos helyzet tarthatatlanságát. Az asszony halovány arca még szintelenebbé vált, bánatos szép szemei könyben látszottak uszni. A férj érthető izgatottsággal nézett hol feleségére, hol barátjára. A kinos csöndet Réti szakitotta meg. Izgatottan kelt föl székéről s kezét nyujtotta Dénesnek.

— Bocsáss meg kérlek, ha terhedre voltam. Megyek, sürgős dolgaim vannak. Még ma a fővárosban akarok lenni.

Majd az asszonyhoz lépett.

— Isten önnel, asszonyom!

Hangja remegett az indulattól. A szunnyadó szikra lángra gyult, féktelen szenvedély tombolt szivében. Mikor megérintette Dénesné bársonypuha kezét, érezte, hogy izzó vére egyesül az asszonyéval. Még egy sokatmondó utolsó pillantás, aztán sarkon fordult és elhagyta a villát.

III.

Késő este volt, mikor Réti visszatért a fogadóba. Egész délután cél nélkül bolyongott a rengetegben. A behegedt seb ujra vérzett és százszorta jobban fájt, mint valaha. Szobájába érve, becsöngette az inast és elkészittette holmiját. Az volt a terve, hogy a legelső vonattal visszatér a fővárosba. Mit keressen itt, ahol számára nincs boldogság, ahol kimondhatatlanul fájó szivére nem talál gyógyitó irt? De nem igy volt megirva a sors könyvében.

A vonat indulásáig még három órai idő volt hátra. Egy örökkévalóság a szenvedőnek. A férfi kihajolt az ablakon. Révedező szeme egy távoli nyaraló kivilágitott ablakain akadt meg. Ugy látta, mintha a szobában egy árnyék suhant volna el az ablak előtt. Várta, hogy a jelenség ismétlődjék. De az ablak csakhamar elsötétült. Még egy ideig bámult a csillagos éjbe, majd becsukta az ablakot és izgatottan járt föl s alá a szobában.

— Nem, az nem lehet bün, ha bucsut vennék tőle! — gondolkozott magában. Elmegyek utoljára s megmondom neki, hogy nem szeretem. Feledjen el, szeresse azt, akinek örök hiséget esküdött. Engem ugy sem vádolhat. O taszitott el magától. Pedig ha tudná, hogy még most is imádom! De nem, ő asszony, férje van!

A következő percben már utban volt a magánlak felé. Csillagos, mámoritó éjszaka volt. A lombok titokzatosan susugtak, az illatterhes nyáréji lég szerelemre csábitott. A virágok, a föld még meleget sugárzottak a perzselő nyári délután forróságától.

Réti lassu léptekkel közeledett a villa felé. Az ablakok nyitva voltak. Leült a sétány egyik félreeső padjára, honnét oda lehetett látni, de a férfi alakját eltakarták a lombok. Amint ott érezte magát elveszitett boldogsága közelében, szive hevesebben kezdett dobogni s a fájdalmas emlékek egész özöne zudult szenvedő lelkére.

Merengéséből ruhasuhogás verte föl. A cserjék mögül árnyék suhant elő. Dénes Sándorné volt. Lihegve lépett a meglepett férfi elé s minden bevezetés nélkül, szenvedélytől izzó hangon fordult hozzá.

— Tudtam, hogy el fog jönni. Vártam. S ha elnem jön, én kerestem volna föl, mert . . . mert . . . én őrülten szeretem magát, Laci! Nem vagyok másé, egyedül a magáé! Férjemet gyülöltem mindig s most is gyülölöm.

Majd karjába kapaszkodott a férfinak és erővel vonszolta tovább.

— Menjünk innen, mert ha még egyszer vissza kell ide térnem, megőrülök! Ugy-e magával visz, Laci? Mi már régen egymásé vagyunk. Igaz, hogy nem jött el értem, de én vártam, vártam . . .

— De Lóri, az Istenért, mit müvel? — szakitotta meg beszédét Réti. — Hisz önnek férje van!

— Ugy, hát nem szeret már? . . . Nem, nem, az lehetetlen! Laci, te! . . . Te! . . .

Tovább nem folytathatta. A kiállt izgal

ban két órai haladékot adott neki, melynek leteltével *tüzelni kezdett az erődre*, a melyre az erőd ugyancsak *tüzeléssel* válaszolt. Grabaut *egy bomba megölte*. Holttestét a Galileu cirkálóhajó Adenbe szállitotta.

—

Fölkelés Panamában.

Colon, dec. 7. Egy ezredest, két őrnagyot és *Chuerta* tábornok szárnysegédét a panamai parancsnok rendeletére Panamában *letartóztatták* és ide küldötték, hogy innen Puerto-Limonba szállitsák őket. Avval vannak vádolva, hogy *Chuerta* tábornok élete ellen összeesküvést terveztek és a panamai helyőrséget felkelésre hivták fel. A letartóztatott tisztek a vádat alaptalannak mondják.

A tanitók napja.

(Az Aradvidéki Tanitóegyesület nagygyűlése.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7.

Az aradvidéki tanitóegyesület vasárnap és hétfőn tartotta meg az évi közgyülését. Unnepe volt ez a nap a vármegye tanitóságának, a mely nagy számmal vett részt a közgyülésen. Két budapesti országos nevű vendég is vett részt a nagygyülésen: dr. *Göőz* József fővárosi tanár, a hazai oktatásügy egyik jeles bajnoka és dr. *Atzél* Károly, a budapesti mentő egyesület első főorvosa.

A közgyülést vasárnap délelőtt *előértekezlet* vezette be.

Ezen megállapitották a közgyülés tárgysorozatát, bizottságot küldtek ki a *pénztár és könyvtár* megvizsgálására és a kandidálásra. Azután a beérkezett inditványokat tárgyalták.

A közgyülést *Kovács* Vince elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg Unnepnek mondja a mai napot, mert ez az első közgyülés az uj alakulás után. Az egyesület vezéreszméjéről szól, majd meleg szeretettel emlékszik meg *Wlassics* Gyula volt közoktatásügyi miniszterről. Magasztalja az érdemeit, melyek olyanok, hogy Eötvös óta olyan nagy ember még nem töltötte be ugy hivatását. Igyekezett a tanitoság anyagi helyzetét javitani. Ajánlja, hogy *Wlassics* Gyulát jegyzőkönyvileg üdvözöljék, hogy ez által is kimutassuk iránta érzett hálánkat; táviratilag üdvözölték *Berzeviczy* Albert kultusz minisztert is.

Udvözölte a tanitóság illusztris vendégeit: dr. *Atzél* Károlyt és *Göőz* Józsefet, kiket a közgyülés lelkesen éljenzett. *Varjassy* Árpád kir. tanfelügyelő és *Millig* József iskolafelügyelő üdvözlése után a tanitó egyesület harmincnegyedik közgyülését megnyitottnak nyilvánitja.

Ezután Göőz József dr. fővárasi tanár tartott beszédett. Egy készülő müvéből olvasott fel erre vonatkozólag részletet.

Iskolába kerül a gyermek, ugymond bizony nagyon rideg ez a kör, amelybe került. A fő sulyt a szeretetre kell fektetnünk. Az első osztályban, hová játékosan kerül a gyermek, ott igy kell foglalkoznunk. A hat éves gyermek lelke még állati lélek, ezt nekünk át kell alakitani emberi lélekké. Vajjon nehéz e az ilyen gyermeket megtanitani olvasni. Bizony itt vagy 160 formát kell a gyermeknek megjegyeznie. Ezért a gyermeknek játékos betü is kell. Ebben mintának vette a régi irások (kodexek) betüit. Ezekben van a betük lelke. Előbb a gyermek olvasni tanul s csak ezután irni. Az első része a munkának a *nyelvedzés* vagyis a hangoztatás s evvel párhuzamosan kézügyesités a rajzolás és pedig köralakot. Mert ez könnyebb, mint az egyenes rajzolása. A kör alakot hajlékony pálcácskával mutatta meg s azon igyekezett, hogy a gyermek részese legyen a munkának. Elmondja, hogy ezek felhasználásával miképpen ismertette a betüket.

Göőz Józsefet előadása után lelkesesen megéljenezték s elhatározták, hogy az iskolákban e módszert próbálják ki.

Atzél Károly dr. az első segélynyujtásról. Elsősorban a seo kezeléséről szólott. Vigyázni kell, nehogy tulbuzgóságból ártsunk. Fődolog s tisztaság, azért kell, a sebet bekötni. Fertőtlenitő szereket laikus ne használjon. A vérzés elállitásának módja a sebre gyakorolt nyomás. Itt a mentő lélekjelenlétére van szükség Bemutatta az ér elszoritás módjait. Igen részletezve mondta el, hogy mily módon kell csonttöréseknél eljárni.

A tanitók az előadást élénken megéljenezték.

Az előadások után az uj tisztikart választották meg. Elnök lett Kovács Vince, I. alelnök: Sófalvi György, II. alnök: Simon Karolin, titkár: Cziráki Márton. I. jegyző: Czobor Ottó. II. jegyző: Neidenbach Odön.

Mindezek után *Kovács* Vince egyesületi elnök szólott egy — különösen — a megyei tanitóságot érdeklő dologról, egy Aradon létesitendő konviktusról, a melyben a megyei tanitók gyermekei nyernének olcsón ellátást. A közgyülés örömmel értesült e tervről s megbizta az elnökséget, hogy ez irányban folytassa munkálatait.

Most az egyesület által hirdetett pályázat eredményének kihirdetése következett. A jeligés levélke felbontása után kitünt, hogy 100—100 korona dijat nyertek: *Rubenescu* Auguszta, *Schwiegl* Gyula és *Arnold* János, dicséretet nyert sikerült müvével Török Endre. A nyerteseket éljenzéssel ünnepelte a közönség. A birálat szép indoklását *Elias* Jakab igazgató fogalmazta. A birálaton való közreműködéséért köszönetet szavaztak *Farkas* Ferencnek, az ismert poétának.

A gyülés után a tanitóság kedélyes lakomára gyült össze a *Központi szálló* éttermében. Felköszöntőket mondtak *Kovács* Vince a miniszterre, *Vasady* Lajos h. tanfelügyelő dr. *Göőz* Józsefre, ki viszont a tanitó egyesület tagjait éltette. *Szomoru* István *Atzél* Károly dr.t, *Arnold* János pedig a sajtó képviselőire mondott tösztot, ezek nevében aztán *Tiszti* Lajos válaszolt. Végül *Sisák* Gyula éltette *Kovács* Vince elnököt.

Az ülésen jelen voltak: Kovács Vince, Varjassy Arpád, Millig József, Vasady Lajos, Göőz József dr., Atzél Károly dr., Posgay Lajos dr., Posgay István dr., Austerweil László dr., Hecht Arnold dr., Grossmann Jakab dr., Boros Jusztine, Drescher Gizella, Csurgay Ilona, Edes Elemérné, Gyurkovich Marienne, Grünbaum Miksa, Maurer Mihály, Szikora Lénárd, Kehrer Károly, Boros Kálmán, Kaiser Jakab, Vargha Károly, Boratsek Mihály, Kirle Antal, Kasza József, Haller Imre, Kádár Jenő, Kölln Ödön, Szomoru István, Molnár Jakab, Vánky Ede, Niedermayer János, Varga Róbert, Hirmann József, Lantos Lajos, Uhreczky Ottó, Lengyel Rezső, Almási Pál, Marinkovics Pálné, Őrfi József, Bucsy Kristóf, Bucsy Mihály, Haller Józsa, Steinitzer Jenny, Boros Dóra, Joanovits Emma, Elek Márta, Leopold Karolin, Arnold János, Kabdebó Josefin Ottenberg Ilona, Bölöni Margit, Szél Ilona, Opre Mária, Dostál Stefánia, Krasánszky Péter, Mallár Imre, Vagács Agoston, Rákosi Flóris, Videy Ferenc, Seidel Vilmos, Kiss Lajos, Szentgyörgyi József, Martzy Agoston, Eliás Jakab, Sisák Gyula, Keresztes Arzén, Mezey Karola, Herman Mária, Szilárdné Weisz Lujza, Bánfi Ilonka, Kellner Vilmos, Lefkovics Mór, Sebestyén Mihály, Újlaky István Benedikt Antal, Weitz József, Iliés László, Hesz Jenő, Csicsmányi János, Gregus István, Rodiger Károly, Nádra György, Bugár Döme, Szikora Béla, Goldis Döme, Blaha Antal, Urhegyi Jenő, Habenreich Antal, Tarkó Sándor, Kiss Zoltán, Frech Odön, Kintzig Róbert, Brukker János, Kardik József, Rubenescu Agoston, Krámmer Mátyás, Mattusik Márton, Hoffmann Emil, Androu Sándor, Pataky Sándor, Niegreisz Eszti, Herz Bernát, Schleifer Antalné, Keresztény Anna, Jánszky Piroska, Handel Janka, özv. Gross Károlyné, Ursics Darinka, Kertay Ilma, Tabakovics Mária, Rubenesca Auguszta, Terényi Iza, Nagy János, Tóth Géza, Kőmives Juliska, Almási Ilonka, Preisinger Margit, Tipula Lenke, Kornis Ilona, Licsman Ilona, Fürst Matild, Kopp Erzsi, Kőmives Józsefné, Kelecsényi Etelka, Kosztolányi Margit, Hambeck Rózsika, Masztig Ilona, Hanthó Jolán, Kovács Vincéné, Molitorisz Vilma, Molitorisz Mariska, Czeiler Gizella, Ajtay Erzsi, Wéber Agostonné, Seress Ilona, Hillier Jakabné, Kabdebó Mariska, Tóth Róza, Fischer Antal, Szathmáry István, Sisák Gyula, Erling Vendel, Eckstein Mór, Fülöp Endre, Eberhard József, Kresz Károly, Pareán János, Wéber Agoston, Kabán József, Ehling Jakab, Iritz Gizella, Schattelesz Irén, Iritz Annuska, Herman Gyula, Szöllősi István, Pap László, Schlachter András, Zsák Antal, Makusza Karácsony, Rezik Albert, Tokay József, Bokor Alajos, Kavasch Raymond, Pap György, Neidenbach Odön, Lautner Mátyás, Kövendy József, Gábor Kálmán, Berozy Odön, Nagy Károly, Salamon Lajos, Lázár Pál, özv Svaby Pálné, Csók Károly, Marossy Károly, Péntek János, Szántó Lajos, Tiszti Lajos, Gesztesi Péter, Moldován József, Steffu Miklós, Wittmayer Mihály, Gömöri Károly, Oláriu Miron és Czobor Ottó.

---

mak annyira kimeritették amugy is gyönge erejét, hogy alélva rogyott a férfi karjaiba. Réti lábai mintha gyökeret vertek volna a földbe, ugy állt a néma éjben édes terhével. Fejebódult. Rátekinteni sem mert a karjaiban pihegő asszonyra, aki most odadobta neki szerelmét, becsületét. Az asszony varázsa rettentő tusára kelt a józan ésszel, a férfi jellemmel. S a küzdelemben az ész vivott diadalt a sziv fölött, bárha a győzelemnek egy élet boldogsága lett az ára. Visszafojtott lélekzettel, halkan suttogta:

— Sajnállak, te szerencsétlen teremtés, te, én mindörökre elveszitett üdvösségem! . . .

Most megzörrent a bokor s egy szikrázó szempár lövelte Rétire félelmetes sugarát. Dénes lépett eléje.

Réti zavartan kezdett hebegni:

— Bocsáss meg kérlek, de nem ugy van, amint gondolod. Hidd el, igazán . . .

— Majd holnap találkozunk! — válaszolt Dénes dühtől elfojtott hangon.

Réti az édes terhet a selymes gyepágyra bocsátotta le. Mikor megvált tőle, ugy érezte, mintha szivét tépték volna ki. Botorkáló léptektől haladt tova a kavicsos uton. Bántot a az önvád is, hogy ily kellemetlenséget szerzett barátjának, aki most Isten tudja, mivel nem gyanusitja őt és feleségét.

Csak távolabb állt meg s onnan nézte, mint ragadja meg a férj az eszméletlen nőt s vonszolja magával a villába. Szeretett volna odarohanni s a fülébe harsogni:

— Add ide ezt az asszonyt! O az enyém, egyedül az enyém! A te jogcimed üres és formaszerü, az enyém igazi, természetes!

IV.

Villámgyorsan terjedt el másnap a legujabb hir. A fürdőközönség szájról-szájra adta, hogy Dénes bankdirektor megverekedett felesége csábitójával. Maga Dénes is igyekezett a duellum részleteit nagy bőbeszédüséggel kellő világitásba helyezni. Alig győzte fogadni a sok üdvözletet.

A fürdő parkjában hullámzott a közönség. Mindenki kacagott, még a valódi betegek arcán is megelégedett mosolyt erőszakolt ki az általános hangulat. A térzene végző akordjait, a tömeg zsongását a szellő elvitte a park tulsó felén álló szomoru épületbe, a kórházba. A komor ház egyik fehérre mázolt nyitott ablakán át időközönként nehéz sóhaj röppent ki. Bent pedig, a homályos terem kórágyán egy nagyjellemü ember vivta haláltusáját. Üvegesedő szemei meredten tapadtak az előtte térdelő nőre, Boronkay Tamás földbirtokosnak hajdan büszke leányára. A megtért asszony jajveszékelve tördelte kezeit, ajka érthetetlen szavakat mormolt és minden sóhajtása egy-egy hő ima volt a mindenhatóhoz, hogy mentse meg az életnek azt, akiért oly nagyon megbünhődött, aki érte oly sokat szenvedett.

A külvárosiak gyülése.

(Sarkad és Erzsébetváros kérelme.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7.

Annak a felhivásnak eredményekép, a melyet a Sarkad és Erzsébetváros lakóihoz lapunkban is közreadtunk, mindkét városrész polgárai közül nagy számmal jelentek meg vasárnap délelőtt az ipartestület nagytermében tartott gyülésen.

A népgyülés összehivásának célját *Kiss* Ferenc ipartestületi titkár ismertette hosszabb beszédben és javaslatba hozta, hogy a népgyülés elnökéül *Müller* Károly kéressék fel. A gyülés éljenzéssel fogadta a javaslatot, s Müller azt a legnagyobb készséggel elfogadta, társelnökéül szintén egyhangu lelkesedéssel *Berán* Antalt, alelnököknek: *Fritz* Józsefet és *Panker* Viktort választották. A jegyzőkönyv vezetésére *Kiss* Ferencet kérték fel.

A népgyülés egyhangulag abban állapodott meg, hogy a város törvényhatósága megkerestessék a *Sarkad* és *Erzsébet város szenyvizeinek levezettetése*, a járvány kórházban *rendőri különitmény* létesitése továbbá, *Sarkad és Erzsébet* városrészek érintkező vonalán egy *hatosztályu elemi iskola* felállittatása, a teljesen elhanyagolt utcák *utburkolatának* sürgős helyreállitása és megfelelő *világitás* létesitése iránt.

A javaslatok fölött élénk eszmecsere támadt, s végül azt egyhangulag elfogadták, s kimondták, hogy e határozatot jegyzőkönyvbe foglalva *Sarkad* és *Erzsébet* városrészek háztulajdonosaival aláiratják s igy nyujtja majd azt be a városhoz a megválasztott száztagu végrehajtó-bizottság.

Elhatározták továbbá, hogy minden három hónap elteltével *ujból népgyülést* hivnak egybe, amelyen az elért eredményekről beszámolnak és a sikertelenség esetén ujabb akció lesz tervezve mindaddig, mig eme mostoha külvárosrészek a kellő méltányiásban nem részesülnek. Mindezek megtörténte után a mozgalmas népgyülés az elnök éltetésével ért véget.

A népgyülésen a városi törvényhatósági tagok közül jelen voltak. Deutsch Bernát, Berán Antal, dr. Szalai Arnold, Kiss Ferenc, Solymos József, Bozsik György, Mittner József, Barcza Isván és még többen.

Lefokozás negyven fillér miatt.

(Egy önkéntes büntetése.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7.

Szomoru dologról értesitette néhány nap előtt egyik szegedi volt önkéntest a negyven hatodik gyalogezred parancsnoksága. Azt tudtta vele, hogy *méltatlanak tartja a kadétőrmesteri kardbojtra* és megfosztja rangjától, egyben pedig beosztja közlegénynek az ezredhez szolgálaton kivüli viszonyban.

Ennek a kissé szomoru ügynek érdekes előzményei vannak. A kardjától megfosztott önkéntest ugyanis egy — *vacsora miatt* fokozta le fölöttes hatósága.

A dolog ez évi augusztus havában történt a nagygyakorlat alatt. A szegedi negyvenhatodik gyalogezred egy hónapon keresztül Magyarszákoson időzött. Ez idő alatt az önkéntesek egy része egy kis kocsmában étkezett. Egy este, gyaloglástól, gyakorlatozástól kifáradva, a szóban forgó önkéntes egyik társával betért egy kis **koresmába** és közös vacsorát rendeltek. **A fiuk** ugyanis takarékoskodni akartak és e **miatt** csak egy adag vacsorát fogyasztottak el ketten. Evés után a másik önkéntes fölkelt és odaadta vacsora árának felét, negyven fillért a társának.

— Nekem el kell már mennem; itt van a pénz, légy szives fizesd ki az én részemet is.

Szólt és azzal eltávozott a korcsmából. Félóra mulva a másik fiatalember is távozni készült. Magához intette a korcsmárosnét.

— Egy fél vacsorát fizetek.

— Husz krajcár.

A fiu kifizette.

— Hát a másik felével mi lesz? — tudakolta a kocsmárosné.

— Ahhoz semmi közöm, — mondta emez és otthagyta a korcsmát.

Másnap délben a tulajdonosné keményen megtámadta azt az önkéntest, aki a társára bizta a félvacsora kifizetését.

— Ha vacsorát tetszik rendelni, akkor tessék kifizetni, — mondta a korcsmárosné.

A fiu tiltakozott a gyanusitás ellen, amiből nagy perpatvar keletkezett. Igy azután kitudódott az egész dolog és még gyakorlat alatt a parancsnokság is értesült az esetről Meginditották a becsületügyi eljárást, a mely roppant sokáig huzódott. A vádlott e közben szeptember végén letette a kadétőrmesteri vizsgát és elbocsátották a tényleges szolgálatból. Már az gondolta, hogy ama bizonyos vacsoraügy teljesen el is évül, a mikor néhány nap előtt szomoru hirt tartalmazó végzést kézbesitettek a szóbanforgó önkéntesnek. Arról értesitette az ezred parancsnoksága, hogy befejezte a vizsgálatot, a melynek során kiderült, hogy olyan dolgott követett el, amely érdemtelenné teszi a kardbojtra.

A kadétőrmestert tehát lefokozták — husz krajcár miatt.

Hatvany-Deutsch — főrend.

(Egy aradi születésü nagyiparos kitüntetése.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 7.

A hivatalos lap holnapi száma egy *aradi* születésü nagyiparosnak jelentős kitüntetését fogja közölni, a kinek családja itt volt, s a kit az ifjukor emlékein kivül még igen sok szál füz Aradhoz. A király hatvani *Hatvany-Deutsch* Sándor nagyiparost, a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete elnökét főrendiházi taggá nevezte ki.

Hatvani *Hatvany-Deutsch* Sándor 1852-ben Aradon született. Már 16 éves korában lépett a gyakorlati kereskedői pályára, melyre budapesti és berlini előkelő bankházakban készült. 1873 ban lett beltagja a nagyatyja által 1822-ben Aradon alapitott *Deutsch Ignác és fia* cégnek. Önálló tevékenységének első éveiben már oly kiváló kereskedői talentumot tanusitott, hogy a régi háznak, melynek kötelékébe lépett, csakhamar uj irányokat jelölt ki.

Akkoriban egy nemzetközi válság alapjaiban ingatta meg a cukortermelést Európa legtöbb országában; Magyarország, melynek ipara egyébként alig tett számot, a válságba mégis belesodortatott, a mennyiben az akkori legnagyobb magyar cukorgyár: a *nagysurányi* 1880 körül fizetési zavarokba került s üzemét kénytelen volt beszüntetni. Hatvany-Deutsch Sándor a szakférfiaknak csaknem egyhangu tanácsa ellenére rábirta a tőle vezetett házat, hogy több más céggel szövetkezve, a válságba jutott vállalatot megszerezte s az üzemet modern irányban tökéletesitette. Az uj vezetés mellett a gyár csakhamar fellendült s annyira izmosodott, hogy ez idő szerint egyike a legelső üzemeknek az országban.

Ebbeli tevékenységét folytatva jött létre a hatvani, a sárvári és az oroszkai cukorgyár. E négy gyár állandóan körülbelül 4000 gyári munkást foglalkoztat, nem is szólva arról a sok ezer mezei munkásról, akik közvetve e gyárak utján keresik kenyerüket.

Kiváló érdemeket szerzett a cukorkivitel emelése és veztése körül. A magyar cukoriparnak Ázsiában való térfoglalása is legnagyobbrészt az ő érdeme.

Ismeretesek azok a küzdelmek, melyeket a magyar cukoriparnak folytatnia kellett, midőn előbb az amerikai, majd az angol-indiai kormányok büntető vámokkal s egyéb prohibitio intézkedéskkel léptek fel. Ezekkel a támadásokkal szemben a magyar ipar csak szivóssággal s nagy látkört felölelő tájékozotisággal, valamint a folyton változó nemzetközi viszonyokhoz való alkalmazkodási képességgel védekezhetett. *Ennek a védelemnek lelke Hatvany-Deutsch Sándor volt.*

E sokoldalu munkáját iparostársai azzal jutalmazták, hogy 1894-ben a Magyar Cukorgyárosok országos Egyesületének elnökévé választották.

Az 1896-i millénáris kiállitáson elnöke volt a cukorkiállitásnak s azóta is több közhasznu akciónak élén állott. Élénk tevékenységet fejtett ki Budapest főváros képviselőtestületében, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségében, melynek egyik alapitója és számos hazai emberbaráti és közmüvelődési intézmény vezetésében. Évek sora óta foglal helyet a *Hazai első takarékpénztár* igazgatóságában, alelnöke továbbá a Hazai banknak és résztvesz több nagyszabásu iparvállalat vezetésében.

Szülővárosáról, Aradról sohase feledkezett meg s ahhoz való ragaszkodása főképen az *aradi zsidó hitközség* jótékony intézményeinek támogatásában nyilatkozik meg. Igy a nagyatyja, *Deutsch* Ignác által alapitott *aradi izr. fiuárvaház* javára több tekintélyes adományt tett s a hitközség egyéb intézményeit is támogatja.

EGYESULETI ELET.

(*) **Az Aradi Kereskedők Köre** választmánya december hó 8-án, *kedden este kilenc órakor* a kör helyiségében több fontos tárgy elintézésére ülést tart, a melyre a választmány tagjait ezuton is meghivja *Tedeschi* Viktor elnök.

Simli Mariska temetése.

(Szertartás nélkül.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7.

A milyen különös volt az élete ennek az excentrikus teremtésnek, olyan volt a temetése. Pap nélkül, imádság nélkül földelték el *Simli* Mariskát. Az egyház emberei azért tagadták meg a ceremóniát, mert — ugy mondták — *felekezetnélküli* volt. A temetésről a következőket jelentik:

Simli Mariskát vasárnap délután temették el a székesfehérvári Szent György kórház halottas házából. A borus, ködös őszi idővel épen összhangzásban volt a végtelenül szomoru, megható temetés. Ezt a szomoruságot és nyomasztó hangulatot csak fokozta az a nem mindennapi sajátságos körülmény, hogy a temetés *minden egyházi szertartás nélkül* ment végbe. Simli Mariskát a *város költségén* temették el s intézkedett is a városi hatóság, hogy semmiben se legyen hiány. Elég diszes ezüstszürke koporsót vett a szerencsétlen leány számára s a belvárosi plébániánál is intézkedett az egyházi szertartás végett.

A temetés napján azonban a plébániáról visszaküldték a temetési dijat azzal az indokolással, hogy miután Simli Mariska *felekezetnélküli* volt s mint ilyen megtagadta halála előtt a gyónást és áldozást, továbbá, mert ő maga

kijelentette egy izben, hogy az ő temetését pap nélkül, s egyházi áldás nélkül végezzék, mindezeknél fogva megtagadják az egyházi szertartást.

Havranek József polgármesternek ezt tudomására is hozták, de ő sem segithetett ezen s igy Simli Mariskát beszentelés és pap nélkül vitték ki örök pihenőre. A temetésre kevés közönség gyült egybe, akik ott voltak, megrázó jelenetnek voltak tanui.

Mikor a temetést rendező vállalkozó emberei leszegezték a koporsót, özv. *Simli* Jánosné, a szerencsétlen leány agg édes anyja *összeroskadt*. Háromszor ájult el a boldogtalan asszony a temetésen. Azután kocsira emelték a koporsót, melyen két koszoru volt, melyeket kegyeletes kezek helyeztek reá. Mikor a halottas menet, melynél szomorubbat még a képzelet sem alkothat, megindult, nem maradt szem szárazon. Már sötét volt, mikor a halottas kocsival kiértek a sóstói temetőbe, ahol hamarosan lebocsájtották a frissen ásott sirba. A sirhelyet a város jelölte ki s közvetlen mellette hagytak egy helyet az édes anyjának. Az édes atyja, a város egykori dusgazdag polgára, aki önkezével vetett véget életének, a hosszu temetőben fekszik.

Simli Mariska *éhen halt*. A szerencsétlen leány, mikor beszállitották a kórházba, folytonosan hányt, melyet harmad nap sikerült megszüntetni s ekkor Simli Mariska éhségről panaszkodott. Evett is, de csak keveset, mert a gyomor már nem müködött kellőképen s nem birta el a táplálkozást. Mesterségesen is próbálták táplálni, de már igy sem sikerült megmenteni. Érdekes, hogy haldoklása alatt az egyik apáca egy feszületet tartott eléje, melyet Simli Mariska *elhajitott magától*. Mégis mikor meghalt, a feje alatt egy kis fakeresztet találtak. A szerencsétlen teremtés, akinek hóbortos fantáziájánál csak nyomora és szenvedései voltak nagyobbak — immár ott pihen a halottak csendes birodalmában.

Egy havi közigazgatás.

(A megyénél és a városnál.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését *Urbán* Iván főispán elnöklete alatt. *Farkas* Győző pénzügyigazgató bejelentette, hogy november hóban egyenes adóban 346 546 korona, hadmentességi dijban 4 633 korona folyt be. A mult év novemberében 646 548 korona egyenes adó, 20.309 korona hadmentességi dij folyt be. Az idén egyenes adóban 299.362 korona, hadmentességi dijban 15.676 koronával kevesebb folyt be.

Ezután *Urbán* Iván főispán bejelenti, hogy egy oly eseményről kell beszámolnia, mely ugy Aradmegyére mint a közigazgatási bizottságra nézve csak örömet jelenthet. A király ugyanis kinevezte *Zselénski* Róbert gróf törvényhatósági bizottsági tagot és a közigazgatási bizottság tagját valóságos belső titkos tanácsossá. A bizottság nevében üdvözli az uj titkos tanácsost. Zselénski gróf köszönetét fejezte ki az elhangzott üdvözlő szavakért.

Hosszabb vitát provokált *Székely* Ferenc számtiszt utiköltsége. Ágya községet rovancsolta meg s három napnak megfelelő napi dijat számitott fel. A vármegye alispánja azon indokból, hogy Ágya községet két nap alatt is meg lehet rovancsolni, csak kétszeres napidijat engedélyezett. Ez ellen Székely felebbezett és a felebbezést nem az alispánhoz, hanem törvény ellenére a közigazgatási bizottsághoz adta be.

Schill József főjegyző azt javasolja, hogy a felebbezést utasitsák vissza, mert Székely azt nem az illetékes helyen adta be s igy elkésett. *Nachtnébel* Odön ezzel szemben hivatkozott egy közigazgatási birósági döntvényre, melynek értelmében az illetéktelen helyen beadott felebbezés beérkezése napját csak onnan lehet számitani, mikor az illetékes helyhez átérkezett. Schill főjegyző hivatkozott az egyszerüsitési törvényre, mely a felebbezési ügyeket rendszeresen szabályozza. Ennek a törvénynek a felolvasása után a bizottság egyhangulag a főjegyző javaslatát fogadta el.

Darányi János előadó bejelenti, hogy *Németh* Elek déznai körjegyző a községháza épitését házilag kezelte és ez alkalommal 1200 korona tulkiadás merült fel. Inditványozza, hogy inditsák meg a körjegyző ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, melynek során ki fog derülni, hogy követett-e el szabálytalanságot a jegyző, vagy nem. Ezt egyhangulag elfogadták.

Aradváros közigazgatási bizottsága délután négy órakor ülésezett *Urbán* Iván főispán elnöklete alatt. A polgármester havi jelentését már részletesen közöltük.

A pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóban 141,075 koronával, közvetett adók és illetékekben 380,096 koronával kevesebb folyt be a mult hóban, mint tavaly novemberben.

Keller Izsó főmérnök, az államépitészeti hivatal főnöke jelentette, hogy a *gyermekmenhely* teljesen elkészült, s már csupán a belső mázoló munkák vannak hátra.

Az iskolás gyermekek védelmének ismeretes ügye is sorra került. Az iskolaszék az ügyet visszaadta a közigazgatási bizottságnak, mely előbb hozzá utalta. *Vasady* Lajos segéd-tanfelügyelő javaslatára kiadták a kérdést a tanfelügyelőségnek, mely harminc nap alatt az iskolák igazgatóit tanácskozásra hivja össze.

Az állatorvos bejelentette, hogy az elmult évben 1851 kutyát irtottak ki, melyek közül 27 veszett-gyanus volt.

A tűzérlaktanya helye.

(Vita a közlekedésügyi-bizottságban.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7.

A tüzérkaszárnya helyével, s ezzel kapcsolatban *a vásártér, városliget és ó-temető rendezési kérdésével* foglalkozott ma a vegyes közlekedésügyi bizottsága. A tervezett kaszárnya számára, mint ismeretes, hét helyet jelölt ki a vegyes bizottsági tárgyalások alkalmával a város s a helyek közül a bizottság katonai tagjai kettőt szemeltek ki: *a vásárteret és a libás-dülőt*

Eme két helyhez kötve két tervet dolgozott ki a mérnöki hivatal, s az emlitett rendezési tervezetekkel kapcsolatosan, a mai ülésen előterjesztette a közlekedésügyi bizottságnak. A bizottságban élénk és érdekes vita indult meg a két hely körül, mig végül a többség abban állapodott meg, hogy a kaszárnya helyéül *a vásárteret hozza a közgyülésnek javaslatba.*

A tárgyalások során felmerült az a helyes eszme, hogy a bizottság mindenre kiterjeszkedő, *városrendezési tervet* készittet, melynek alapján céltudatosan fejlesztik esetről-esetre a várost.

Az ülésen *Varjassy* Lajos tanácsnok elnökölt, mig az előadó *Virágh* Lajos főmérnök volt.

A főmérnök először *a vásártéri tervet* terjesztette elő. A vásártér területe 33 katasztrális hold, melyből a laktanya 20 holdat foglalna el, s igy maradna 13 hold. Ez a terület sem vásártérül, sem katonai lovagló térül nem használható. Mivel azonban a laktanya felépitése elején a régi temető felszabadul, ennek területével a megmaradt tér 20 holdra egészittetnék ki, s igy azután vásárok számára és lovagló térnek is alkalmassá válik.

A terv szerint a régi temető egy része a ligethez csatoltatik, egy kis darabja pedig a lelencházhoz. A tüzérlaktanyától a Lövész-utcáig husz méter széles utcát hasitanak, melyre főképen a vásárosoknak van szükségük, hogy az élővizcsatorna mentén a Lövész-utcába, egy tizennégy méter széles ut, mely sétakocsizásra és gyalog sétálók számára igen alkalmas lesz.

Következett a *libás dülőbeli* terv. *Varjassy* Lajos tanácsnok — mint bejelentette — tárgyalt azon érdekeltekkel, kiktől a laktanyának a pécskai utra néző frontja számára telket kellene kisajátitani. Ezen a helyen szőllős kertek vannak, melyek egyike *Kristyóry* Jánosé, 2 kath. hold és 989 négyzetölnyi szőllőjéért 22 000 koronát kér. *Sarlot* Domokos főkapitány 3 kat. hold és 1574 négyzetölnyi szőllőjéért 80,000 koronát, a volt Andrényi-féle 4 kat. hold és 306 négyzetölnyi kertért pedig dr. *Baross* Ferencné, *Baross* Lajosné és *Almay* Olivérné, 64 000 koronát kérnek. *A kisajátitási árak összege 196.000 koronát* tesz ki, melyhez még az ügylet költségei járulnak. A kisajátitandó telkekhez még egy jódarab városi terület is szükséges a kaszárnya számára.

Virágh Lajos főmérnök kijelenti, hogy az Andrényi féle kert helyett a *Pless*-féle telekből sajátithatnak ki, s ez kisebb, 26,000 korona költséget jelent. A maga részéről *a laktanyának a libás dülőn való felépitését ajánlja.* A város fejlődése szempontjából teszi ezt a javaslatot, s tekintettel arra, hogy a vásártér rendezésénél ez a városi terület jól értékesithető lesz. Egész uj városrész fog azon a helyen felépülni.

Fényes Dezső: Tekintettel azon körülményre, hogy a tüzérség első sorban ugyis a vásárteret kivánja, mely a város tulajdonát képezi, mig a libás-dülőn való épitkezés nagy költségbe kerül, *a vásártér mellett van.* Azt a kilátást, hogy a vásártéren uj házak fognak épülni, nem tartja kedvezőnek. Ne üzzön a város Saturnus politikát, ne emésszé meg saját gyermekeit. Már pedig, ha az épitkezők a vásártérre tódulnak s az adómentes uj házakkal, az adófizető régi házak nem tudják felvenni a versenyt s értéküket vesztik, saját polgárait teszi a város tönkre. Ha még ugy lehetne a kérdést megoldani, hogy a libás-dülőn nem kellene országutra néző front számára telkeket kisajátitani, bele menne a második tervbe, igy azonban a vásártéri terveket tartja előnyösebbnek.

Varjassy Lajos ismertette ezután a kaszárnya financiát. Az épitkezés hozzávetőleg 1.000,000 koronába kerül, melynek fejében évi annuitás fejében, huszonöt éven át 52.000 koronát fizet a város. Ezzel szemben a katonai kincstártól évi 74.000 korona bért kap. Igy maradna évenkint 22,000 korona, melyből — 10.000 korona fentartási költséget leszámitva — minden évben 12.000 koronát nyer a város. Ehhez járulnak még a katonaság itiétéből származó egyéb előnyök. A tervre térve át, nem zárkózik el attól, hogy a vásártér az élővizcsatornáig kiterjesztessék, bár ehhez nem ragaszkodik. *A városra nézve előnyösebbnek tartja, ha a laktanya a vásártéren épül.* Inditványozza, hogy csak ezt az egy tervet terjesszék a közgyülés elé.

Boros Vida szólalt fel ezután. Olyan benyomást tesz — ugymond — reá a lefolyt tárgyalás, mintha holnapról holnaputánra, nem pedig évszázadokra kiható tervről volna szó. Nagyon sajnálja, hogy a főmérnök egyedül maradt tervével, mely pedig okszerü elhelyezése volna a kaszárnyának. A legkevésbbé sem tartja helyesnek, hogy a laktanya, a sok ló elhelyezésére szükséges istálókkal a város belterületén nyerjen helyet. Amaz állitás, hogy takarékosság szempontjából történik ez, meg nem állhat, mert hiszen a vásártér földje sokkal becsesebb, mint az, a melyet a kaszárnya számára meg akarnak venni. Felesleges azon elhangzott aggodalom, hogy a házbérek süllyedése fog bekövetkezni. Mily sokat épitettek a legutóbbi években és

senki sem mondhatja, hogy a lakások olcsóbbak lettek. Helytelennek tartja a vásártéri tervet a park szempontjából is. Minden nagy és fejlődésképes városnak gondoskodnia kell nagy parkterületről. Azt hallotta itt, hogy Aradnak már van elég nagy parkja, s a mi van, sem kell. Ha majd utak létesitésével hozzá lehet férni, dehogy is nem kell a park. Nem érti, hogy lehet nagynak mondani a parkot, ha még kocsizni sem tudnak benne. Ismétli mégegyszer, hogy *nem lehet a vásártérre helyezni a laktanyát, mert ezzel ellene tesznek az egészségügy követelményeinek s megakasztják a város fejlődését.*

Hegedüs László ajánlott ezután egy más tervet, mely szerint nem lenne szükség kisajátitásra, s a kaszárnya még a libás-dülőre kerülne.

Virágh Lajos a tervet kitünőnek mondja, de van egy olyan akadálya, mely miatt kivihetetlen. A kaszárnya *a temető mellett* épülne, ebbe pedig a katonák sohasem egyeznek bele.

Fényes Dezső jegyezte meg ezután, Boros Vida felszólalására reflektálva, hogy az uj házakban, elismeri, emelkedik a házbér, a régiekben azonban egyre sülyed. Nagyon szomoru tény ez, mely az ingatlanok csődjéhez vezet.

Szathmáry János szerint utjét állja a város fejlédésének a laktanya, ha a vásártérre kerül. Egyre hangoztatják Aradnak Ujaraddal való összekapcsolását, s most mesterségesen el akarják választani a belvárost Gáj külvárostól.

Stauber József szólott ezután a kérdéshez. Meggyőződése és ezt leste el a közhangulatból is, hogy a közgyülés a vásártéri tervet fogja elfogadni. Ezért nem is foglalkozik most érdemileg a hely kérdésével, csupán azért szólal fel, hogy egy délibábot, egy illuziót eloszlasson. Varjassy tanácsnok számadatokkal illusztrálva igyekezett kimutatni, hogy milyen jó üzlet a városra nézve, ha a katonai kincstár állitólag csak egy millió koronába kerülő laktanyáért 74,000 korona bért fizet évenkint. Ebben a kecsegtető kilátásban nem tud bizni. Nem tartja a katonai kincstárt olyan naivnak, hogy hét és fél százalékot fizessen a városnak; hiszen akkor inkább maga épitené fel a laktanyát. Meggyőződése, hogy sokat fog a város arra az állitólagos millióra ráfizetni, mig a kaszárnya felépül, s ezért egy pillanatig se ringassuk magunkat abban a tévhitben, hogy a kaszárnyabérből még telektörlesztésre is marad.

Varjassy Lajos: Lehet, hogy nem fog teljesen beválni a számitása, de azt nem hiszi, hogy oly nagyon csalatkoznék, hogy a kilátásba helyezett 22.000 korona évi felesleg teljesen felemésztődik.

Boros Vida érvelt ezután ujból álláspontja mellett. A közvélemény téved, mikor a vásártéri területet olcsóbnak tartja. Ez a terület sokkal becsesebb, mint azok a szántóföldek, amelyeket ki kell sajátitani. A vásárteret igy valósággal elpocsékolják, s utját állják a város fejlődésének.

Virágh Lajos Hegedüs Lászlóval szemben azt vitatta, hogy Aradnak szüksége van telkokre, ha most nem, hát tiz év mulva, mikor a lakosság száma tizezerrel meg fog növekedni. *Stauber* József ama megjegyzésére vonatkozólag, hogy mért nem épit az állam kaszárnyát, ha ez olyan előnynyel jár, kijelenti, hogy az államnak nincs telke s azért nem épit. Már pedig a telek drága s itt is legalább 500,000 koronába kerülne.

Fetter Géza szépészeti szempontból szól a laktanyának a vásártérre helyezése ellen.

Hegedüs László: A tárgyalások folyamán annak szükségét látta, hogy a városnak a messze jövőre kiterjedő *rendezési terve* legyen, mely minden alkalommal utmutatoul szolgáljon. Helyesnek találná, hogy ennek a tervnek eszméje a közlekedésügyi bizottságból menjen ki.

Ezután a laktanya ügyét illetőleg szavazásra került a dolog s a bizottság *nyolc szóval öt ellen a vásártér mellett döntött.* A közgyülésnek ilyen értelemben tesz javaslatot. A városrendezési terv elkészitését sürgető inditványt magáévá tette a bizottság.

Varjassy Lajos tanácsnok elnöklete alatt jelen voltak az ülésen: Boros Vida, Blaskovits Antal, Fetter Géza, Fényes Dezső, Hegedüs László, Nachtnébel Odön, Probszt Mihály, Révész Adolf, Stauber József, Szathmáry János, Tabakovits Emil, Virágh Lajos.

MULATSÁGOK.

(=) **Atléták estélye.** az előkészületek az athléta bál érdekében s mig az athléták vigalmi bizottsága fáradhatatlanul igyekezik minél kedvesebbé és feledhetlenné tenni a január 16 iki atléta bálat, időt szakit arra is, hogy a clubtagjainak hozzátartozóit egy kellemes estre egybehivja a tél első tea estélyére. A tea estély melyen csak a klub tagjai és azok családtagjai vehetnek részt, e hó 1-én, szombaton lesz. Az estélyen való részvételre felszólitó ivet ma bocsájtotta ki a klub titkára.

Guerilla-harcok.

Az obstrukciót folytatják.

(Szederkényiék. — A néppárt ingadozik. — Meddig tart a harc?)

— *Az Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 7.

A képviselőházban a *Szederkényi*-párt akarja életben tartani a szombaton elparentált obstrukciót. Ok folytatják, kevés reménnyel, de nagy hangu fenyegetőzésekkel az obstrukciót, s a maguk kényekedve szerint csináltak is egy lisztát azokról, a kik még mindig igen harciasok, s ennek alapján azt mondják, hogy ők a harcot akár két hónapig is elhuzzák. Ez azonban meglehetősen elbizakodott számitás. A klerikálisok guerilla-harca valószinüleg egy hétnél nem tarthat tovább, sokan azt hiszik, hogy már *szombaton* megszavazhatják az ujoncjavaslatot. Más vélemény szerint az obstrukció *legfölebb e hó 15-ig fog tartani.*

A *néppárt* erősen ingadozik. Határozatlan politikája, a melyet az obstrukcióval szemben eddig is követett, most juttatta a legkényesebb helyzetbe. A nézetek megoszlottak. Ma öt órán át folyt a néppárt harcias részének kapacitálása; hogy mily eredménnyel, még nem tudni.

Szóval, a béke meglesz, csak a mig lehet, késleltetik. Hogy az mitől jó, csak Ugron Gábor a megmondhatója, a ki ma fennen hangoztatta, hogy egyhamar nem adják be a derekukat.

Mai távirataink ezek:

A kettős üléseket visszavonták.

(*A képviselőház üléséből.*)

A képviselőház mai ülésén — a szombaton történt megegyezés folytán, Tisza István gróf miniszterelnök inditványára, — visszavonták a párhuzamos ülésekre vonatkozó határozatot. Körülbelül tiz napja, hogy a képviselőház, óriási viharok között megszavazta a parallel üléseket, de tulajdonképen parallel ülést nem tartottak, mert az obstrukció a délelőtt megkezdett ülést átnyujtotta a második ülés idejébe, sőt este hét-nyolcig elnyujtotta.

Az ülés végén, a mikor a *Tisza* István inditványa fölött való szavazás következett volna, a klerikális ellenzék fölhasználta az alkalmat egy kis házszabályvitára.

Holló Lajos vitte a kérdést vitába. Azt proponálta, hogy a kettős ülésekre vonatkozó inditvány eltörlése ne történjék a 208. szakaszra való hivatkozással, mert ezzel szerintük a kettős ülések *legitimitása lenne* kimondva.

Tisza István gróf miniszterelnök nyomban nyilatkozott. Rámutatott arra, hogy ez a kérdés egyértelmüen csak ugy intézhető el, ha mindkét fél fentartja eredeti álláspontját.

Polónyi Géza szintén nem teszi magáévá Holló Lajosék álláspontját. Azt hangoztatta, hogy a 203. §-ra az inditványt és annak megszüntetését egyformán lehetett alapitani, mert a függetlenségi párt nem magát az inditványt, hanem az azzal való elbánási módott tartotta törvénytelennek.

Végül az egész Ház megegyezett abban, hogy a *kettős üléseket eltörlő inditványt elfogadják*, és ez a határozat a kettős ülések jogszerüségére, vagy jogtalan voltára *precedenst nem állapit meg.* Az ülés ezzel harom óra után véget ért.

A késlekedő béke.

Fővárosi tudósitónk táviratozza:

A *Szederkényi* pártiak késleltetni szeretnék a parlamenti rend helyreállitását és a mig lehet, el akarják huzni a parlamenti vitát

Ugron Gábor több képviselő és ujságiró előtt a következő kijelentést tette:

— Mi *harcolunk tovább is*, mindaddig, a mig birjuk. A derekunkat egyhamar be nem adjuk. Ha aztán látjuk, hogy minden hasztalan és tovább semmikép se birjuk a vitát, szabadjára engedjük a dolgok folyását.

A függetlenségi *Kossuth*-párt tagjai a mai ülés alatt többnyire a folyosón időztek; a jegyzőkönyvi szavazásban is a pártnak csak két tagja vett részt. Mindenki nagyon unja már a dolgot.

A szabadelvü a párt abban bizik, hogy Szederkényiék *legfölebb péntekig vagy szombatig vitázhatnak*, és szombaton *megszavazhatják az ujoncokat.*

A képviselői körökben ma határozottan beszélték, hogy a kormány az esetben, ha a Ház még e héten megszavazza az ujoncjavaslatot és indemnitást, *január 7-ig elnapolja a képviselőház üléseit.* Ha a katonai vitát szombatig nem fejezik be, akkor a képviselőház tanácskozásai a *delegáció miatt öt napra elhalasztatnak.*

A delegációk tárgyalásait, a mint Bécsből táviratozzák, *december 16-án* fogják ünnepélyesen megnyitni. Déli tizenkét órakor a *magyar*, s egy órakor az *osztrák* delegációt fogadja a király, a ki szokás szerint trónbeszédet intéz hozzájuk.

Az uj harci-párt.

Szederkényiék azok számát, a kik még mindig folytatják az obstrukciót, *huszonnégyre teszik*, s azt mondják, hogy ők akár hónapokig elhuzhatják a katonai és indemnitási vitát. Szerintük a harcias csoport ma a következőkből áll:

Szederkényi Nándor, Holló Lajos, Lovászi Márton, Okolicsányi László, Molnár Jenő, Hellebronth Géza, Szluha István, Eitner Zsigmond,

Ugron Gábor, Bartha Miklós, Váriady Károly, Udvary Ferenc, Csávolszky Lajos, Nosz Gyula, Lendl Adolf, Kaas Ivor báró, Zboray Aladár, Kovács Pál, Darányi Ferenc, Zichy Jenő gróf, Madarász József, Fáy István, Mukics Simon.

Ez összesen huszonnégy. A harciasok azt mondják, hogy *husz határozati javaslatuk és tizennégy* szónokuk van, a kikkel technikai obstrukció nélkül is hónapig elhuzhatják a vitát. Ez azonban nem áll igy. A valóságban a huszonnégy közül huszat sohase tudnak a Házban összeszedni. A fenti névsorból csupán a Szederkényi-pártiak biztos harciasok. A néppártiak ingadoznak, a többien pedig nagyrészt nincsenek a fővárosban, s igy nem lehetett őket megkérdezni, hogy a harciasoknál maradnak. Valószinü, hogy pl. *Nosz* és *Lendl*, a kik a szabadelvü pártból léptek ki, nem folytatják az obstrukciót. *Beöthy* Ákos *sulyos beteg*; senkit se fogad, s igy nem tudni, hogy a harciasok vagy a békepártiak mellett van-e. Miután kálvinista ember, nem valószinü, hogy — klerikális obstrukcióhoz csatlakoznék.

A többi pártok.

A *néppártnak* ma rendkivül izgalmas értekezlete volt, a mely öt óra hosszat, hattól tizenegyig tartott. Az értekezlet lefolyásáról a párt tagjai nem igen akartak szólni. Annyi bizonyos, hogy az értekezleten nagyban kapacitálták a harcosokat, hogy *ne folytassák az obstrukciót*, s azzal a pártot ne kompromittálják. Hivatalosan azt jelentették, hogy a párt a multkori határozatot tartotta fönn, de a pártban már nem hiszik, hogy *e hó 15-énél tovább tartson az obstrukció*.

A többi pártokban igen csendes volt az élet. *A szabadelvü*-pártkörben főként a fiumei kormányzói szék betöltéséről beszéltek. *Roszner* Ervin báró, a kinek nevét kolportálták, *nem megy le*, mivel neki nem igen tetszenek az állapotok. Az ő jelöltségét leginkább annak révén emlegették, hogy a feleségével tegnapelőtt Fiumében volt. Azonban Roszner nem megy, s ujabban a kormányzói állásra a *Zichy*-grófok egyikét emlegetik.

Az Apponyi-frakció ideiglenes helyisége is üres volt, maga a vezér, *Apponyi* Albert Szegedre utazott, a délvidéki közmivelődési egyesület alakulójára.

Egy apokrif távirat.

(*Barabás és a belényesiek.*)

Barabás Béla a napokban kijelentette a függetlenségi pártkörben, hogy *Belényesről* táviratot kapott több függetlenségi polgár aláirásával; e távirat *merényletnek* és *árulásnak* mondta Kossuth Ferenc békés politikáját. Barabás és több társa ép a távirat hatása alatt nem mertek Kussuth javaslatához csatlakozni.

Ma e távirat ügyében érdekes fordulat történt.

Bartha Ferenc, a belényesi kerület képviselője kérdést intézett a belényesi függetlenségi párt elnökéhez, *Bátori* Zoltánhoz a névtelen távirat ügyében. Bátori válaszolt és kijelentette, hogy az a távirat a legnagyobb mértékben fölháboritotta őket, és annak tartalmát vakmerőségnek tartják.

— Biztositalak, — irja a függetlenségi pártelnök, — hogy ezzel se mi, se a párt *kilencvenkilenc százaléka egyet nem ért*. Bizonyosra veszem, hogy a szégyenletes kitörést egy ember követte el; gyanitom is, hogy ki lehet, de bizonyossággal nem állithatok semmit. Végtelenül fájlalom, hogy pártomban akadt ily ember. Kérve-kérlek, nemcsak a magam, de a párt nevében is: az esetben, ha ez a semmitérő sürgöny tartalma országos vezéreinknek tudomására jutott volna, nevünkben és megbizásunkból jelentsd ki, hogy előttünk *ép most igazolt politikájával* nőtt nagygyá, a mikor lángelméjével belátta, hogy *a nemzetet fejjel a falnak vezetni nem lehet*.

Ez a levél nagy megelégedést keltett a függetlenségi pártban. Csupán — mondták egyesek — azt nem értik, mint ülhetett fel ennek a misztifikációnak Barabás Béla.

TANÜGY.

(—) **Értesités.** Az ujszentannai állami polgári fiuiskolában a magánvizsgálatok folyó hó 19. és 21 én tartatnak meg, mire az érdekeltek ez uton is felhivatnak. *Szabó* Béla, igazgató.

Az ellopott Jezsuita.

(Betörés a Kisfaludy-szinházba.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7

Az óbudai Kisfaludy-szinháznak ahány szinigazgatója volt, mind azon törte a fejét, hogy valami szenzációs darabbal oszlassa el a szinházról a teljes elhagyatottság ködét.

Ez azonban ez ideig még egyiknek sem sikerült. A télen is akadt egy vállalkozó természetü férfiu, aki életet próbált lehelni a Muzsák eme sirboltjába. A téli szinigazgatónak volt is egy szenzációs darabja: „A Jezsuita", melyet egy spanyol pap irt. Ezt a darabot tényleg óriási tetszés mellett adták elő a spanyol szinpadokon. Tárgya: az anyagi és erkölcsi pusztitás, melyet a jezsuiták visznek véghez abban a spanyol családban, a hova befogadják s megbecsülik őket. Ezt a darabot magyarra forditotta a szociálista *Népszava* s a forditás már hónapok előtt megjelent.

A leleményes szinigazgató eszt a darabot akarta előadatni. Az ó-budai ugynevezett keresztény szociálisták mindent elkövettek, hogy a darab előadását megakadályozzák. Küldöttségileg jártak az igazgatónál, majd a rendőrségnél, hogy a darabot ne engedje előadatni, még tiltakozó gyülést is tartottak.

A darabot mégis előadták — de csak egyszer. Nem használtak a Kisfaludi-szinháznak a spanyol páter mondássi sem, a szinház üres maradt.

Mindazonáltal történt valami érdekes esemény, melyről a rendőrség számol be.

Ot nap előtt, december másodikán betörtek a Kisfaludy-szinházba, hogy ellopják a „A Jezsuita" cimü darab felszereléseit és szerepeit.

December 2 án este 6 orakor *Singoffer* házmester észrevette, hogy egy téli kabátos alak lopódzik be a szinházba. A titokzatos férfi bement az öltözőbe s onnan egymásután hajigálta ki az ablakon a *Jezsuitához* való öltözékeket, szerepeket és egyébb felszereléseket. Lent egy munkás-forma ember várta, aki a holmikkal elszaladt.

Miután a „tisztelendő ur", mert Singhoffer házmester papnak hitte, munkéját elvégezte, kiugrott az ablakon s futni kezdett. Singhoffer üldözőbe vette s kergette végig az óbudai rakparton. Végre elérte s dulakodni kezdtek.

— Futni hagyom tisztelendő ur, kiáltott a házmester, ha megmondja a nevét. Maga jó pénz nekem ezekre a rongyokra.

De a rejtélyes betörő nem felelt, hanem alaposan nyakon legyintette a házmestert, aki már szorult, mikor egy rendőr jött a segitségére. A reverendás ember erre megint futni kezdett, de a rendőr utolérte. Heves harc fejlődött ki köztük, a reverendás egy léccel ugy fejbe ütötte a rendőrt, hogy menten elboritotta a vér. Végre lefogták betörőt s mégis bevitték a főkapitányságra.

Itt kiderült, hogy nem pap az illető, hanem *Gerziezek* Ferenc 21 éves mázolósegéd, aki makacsul tagadta meg a választ minden kérdésre.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A szinház müsora:

Kedd: Délután: Az ingyenélők, népszinmü. Este: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Drótostót, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Titok, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Roland mester, opera. (Páros bérlet.)
Szombat: Sötétség, szinmü. (Páratlan bérlet.)

A zenede hangversenye.

— Cecilia-ünnep. —

Arad, december 7.

A zene védőszentjének, Ceciliának ünnepére, régi tradiciót követve, sikerült hangversenyt rendeztek az *aradi zenede* tanárai ma este a központi szálló nagytermében.

Az ünnepet a zenede énekkara nyitotta meg. Előbb a *Szeresd a hazát* . . . kezdetü dalt adták elő, jeléül annak, hogy a zenede a magyar nemzeti irányu zenei nevelést tekinti főfeladatának. Azután egy olasz dalt énekeltek el, kedvesen és megkapón a nekimelegedett leányok.

Vieuxtemps *Fis-moll* hangversenyét játszotta *Budits* Mátyás tanár, a ki ezuttal is a müvészi teknika legfejlettebb fokáról tett tanuságot. Meleg tónusa sok érzést árult el, utána *Kaletzky* Vilma adta elő zongorán *Abrányi* Kornélnak hangulatos, magyar szinü zenedarabját, a Merengést a pusztán. Virtuóz, kifejező zongorajáték volt ez és a kisasszonyt zajosan megtapsolták.

Havancsák András két dalt énekelt el. A fiatal ember ugy hang, mint az előadás módja tekintetében a fokozottabb igényeket is kielégiti, s a jelenlevők az ének hatása alatt szép jövendőt jósoltak neki.

Purcsi János cimbalmon Magyar Abrándot játszott. Purcsi már olyan mestere a cimbalomnak, a kit ujból meg ujból dicsérni fölösleges. Ezuttal is nagy sikere volt.

Beliczay Gyula vonósnégyesét müveszi előadásban hallotta a közönség. A vonósnégyesben: *Budits* Mátyás, *Zoltai* Mátyás, *Geisz* Sándor és *Dáni* János vettek részt, és — ezt a két utóbbinak javára lehet hangsulyozni — nem volt a müvészi összjátékon konstatálható, hogy mükedvelők is játszottak kvartetben. Dicséretes dolog volt, hogy magyar ember müvét adták elő.

Végül a nagyobb leányok gyéren képviselt kara sok zenei tudással énekelt. Három dalt adott elő, s mindegyik megragadta, zajos tapsokra késztette a publikumot. A sok zenei élvezetet nyujtó hangversenyt tánc követte.

—

* **Müsorváltozás.** Technikai okokból az előre megállapitott és már közreadott müsor némi változást szenved. *A drótostót* kedden estére hirdetett előadása elmarad és helyette a *Bob herceg* megy, amely szerdára volt kitüzve. Délután *Az ingyenélőket* adják, mig a *Drótostót* a következő nap kerül szinre. *Roland mestert* csütörtök helyett pénteken adják, helyette a *Titkot* elevenitik fel, mig a *Sötétség* bemutatója szombatra marad. Az uj müsor tehát ez lesz: kedd délután: *Ingyenélők*, este: *Bob herceg*, szerda: *Drótostót*, csütörtök: *Titok*, péntek: *Roland mester*, szombat: *Sötétség*.

* **Keddi előadások.** Kedden — ünnep lévén — két előadás lesz a szinházban. Délután *Vidor* Pál humoros népszinmüve az *Ingyenélők* kerül szinre, a groteszk-dalárdával, melynek uj számai lesznek, este a *Bob herceget* adják *Rózsa* Lilivel a cimszerepben.

* **A titok.** A *Titok*, Paul Weber vigjátéka iránt a közönség oly meleg érdeklődést tanusitott, hogy *Zilahy* igazgató ujra müsorra tüzette. Csütörtökön adják ujból a *Titkot*, ugyanabban a szereposztásban, mint az előző előadásokon.

Erzsébet főhercegnő — válik?

(A Frankfurter Zeitung szenzációja.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 7.

Az udvari hirekre vonatkozó cáfolatokat ép olyan bizalmatlanul szokták fogadni, mint magukat a szenzációkat. Olyan eseményeket cáfoltak meg a kétséget nem türő határozottsággal, a melyekről azután maguk az események háritották el a cáfolatot. Igy például a lehető legkategorikusabb módon nyilvánitották koholmánynak Stefánia és Lónyay Elemér házassági tervét, a trónörökös és Chotek Zsófia eljegyzését és egyebeket.

Az alábbi hir, a melyet a *király unokájáról* irt meg egy frankfurti lap, szenzációsan és valószinütlenül hangzik s már a nyomában is van a leghatározottabb cáfolat. De hogy a cáfolatnak van több alapja, vagy magának a hirnek: nem tudni.

A *Frankfurter Zeitung* tegnapi számában szenzációs hirt közöl királyunk unokájáról, *Erzsébet* főhercegnőről. E szerint a főhercegnő a napokban *légyotton érte* férjét, *Windischgrätz* Ottó herceget egy *Ziegler* Vilma nevü szinésznővel. A komornyik nem akarta a hercegnőt bebocsátani a terembe, a hol férje és a szinésznő voltak, a mire a hercegnő kis zsebrevolverével *rálőtt a komornyikra* és azt megsebezte.

A szobába hatolva, *rálőtt férjére és a szinesznőre, s mindkettőn sebet ejtett.* A hercegi pár e botrány következtében *válni fog.* A szinésznőt egy kórházban ápolják.

E hirrel szemben hivatalosan azt jelentik, hogy az *elejétől végig valótlanság.* A hercegi pár a legnagyobb egyetértésben él. Ziegler Vilma szinésznő tényleg a kórházban van, de nem lövés okozta seb, hanem egyéb, belső baj miatt.

A nyomor drámája.

(Egy anya és három gyermeke.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 7.

A nyomoruság és a végső kétségbeesés ma a fővárosban családi drámának volt az okozója.

A dráma az Orömvölgy-utca 13. számu házban történt. *Győrfi* Pál vasesztergályos feleségével *Zaeski* Máriával és három gyermekével lakott a házban. A férfi azonban könnyelmü volt, a keresménye nagy részét elitta és a család a zord télben a legnagyobb nyomoruságban élt. A szerencsétlen asszonyt végtelenül elkeseritette a férje könyelmüsége és napirenden volt a viszálykodás.

A mult héten azután a vasesztergályos elhagyta családját, ami a szegény asszony életkedvét teljesen elvette. Tegnap három gyermekével, a 6 éves *Pál*, az öt hetes *Sándor* és a 2 éves *Istvánnal* bezárkózott a lakásába, szénnel megrakta a kályhát, a melynek kivette a csövét, azután lefeküdtek.

Ma reggel feltünt a házbelieknek, hogy a lakás be van zárva, lefüggönyözve és hogy senki sem mutatkozik. Először zörögtek az ajtón, azután betörték. A lakásból erős széngáz áradt ki s az asszony három gyermekével eszméletlenül feküdt az ágyban. Nyomban értesitették a mentőket, a kik automobilon siettek a szerencsétlenek segitségére.

A két éves kis *Istvánt* már *holtan* találták, a család többi három tagja még élt. Az első segitség nyu tása után Pált és Sándort a Stefánia gyermekkórházba vitték, *Győrfi* Pálnét pedig a Rókus-kórházban helyezték el. A kis *István* holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották.

Az alföldi házi ipari vásár.

(A gyulai népszanatórium javára.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, december 7.

A régi országházban rendezett házi- és népipari vásárt és kiállitást délután nyitották meg. A „József főherceg Szanatórium Egyesület" javára már a kiállitás első napján tekintélyes összeg gyült az eladott tantárgyakból, melyeket szép asszonyok és szép leányok árusitotta a régi ülésteremben felállitott lombsátorokban.

A megnyitó ünnepen óriási közönség jelent meg, melynek soraiban ott voltak: gróf Tisza István miniszterelnök, Lukács László, Hieronymi Károly és Berzeviczy Albert miniszterek, gróf Csáky Albin főrendiházi elnök, Perczel Dezső képviselőházi elnök, Zsilinszky Mihály államtitkár, és még számosan. Az aradi kereskedelmi és iparkamara szintén képviseltette magát a megnyitón.

A déli növényekkel diszitett foyer-ben ott volt azonfölül a fővi társaság s a főváros egyéb előkelő hölgyközönségének tagjai nagy számban. Az előcsarnokból az emeletre vezető lépcsőn bé.ésmegyei magyar népviseletben leányok és legények sorakoztak.

Délutáni négy órakor megérkeztek *Klotild* főhercegasszony és *József Agost* főherceg, a kiállitás védnöke, *Szirmay* grófnő udvarhölgy és gróf Szápáry Józse huszárszázados, kamarás kiseretében.

A fenséges vendégeket a közönség lelkes éljenzéssel fogadta. *Lukács* György békésmegye. főispán üdvözlő szavaira *József Agost* főherceg következő beszéddel válaszolt:

Fogadja legbensőbb köszönetemet e meleg üdvözle ért, amely mély visszhangra talált szivemben. Nemes szivek egyesü tek a szent kötelesség végzésében, hogy édes hazánk szegény sinylődő gyermekeit megmentsék a borzasztó tüdővésztől, attól a bajtól, amely mint az elnök ur mondta, ezer meg e er embert követel áldozatul évent. E veszedelemben testvéreinknek egitségére kell sietnünk és ha nagy szenvedésüket megszüntetni nem is tud nók, legalább enyhitsük azt. Ilyen nemes, fenséges és szent fe adat előtt nem zárkózhatik el senki; tudom, minden igaz hazafi, aki csak teheti, istápolni, támogatni fogja ezt az épp oly szép, mint fontos törekvést. Hiszen, hogy Isten áldása kisérendi ezen egyesület müködését, édes hazánknak visszaadván sok elveszettnek hitt emberéletet. Szivem mélyéből kivánom, hogy minél többen gyógyuljanak meg az épülendő szanatóriumokban és igy a már iszonyatos mérveket öltött baj terjedelmében korlátoztassék és talán idővel kiirtassék. Midőn a kiállitást megnyitom, fölkérem mindazokat,akiknek keblében nemesérzésü szív dobog támogassák ezt a kiállitást, amelyben a magyar nép beteg, szenvedő testvéreink javára végzett munkáját mutatja be. Ezzel a kiállitást megnyitottnak nyilv nitom.

Ezek után s főhercegnő és a főherceg a kiállitás rendezőségének kalauzolása mellett a kiállitás megtekintésére indultak. Mindenekelőtt az egykori pénztári helyiségben levő könyvcsarnokot nézték meg, ahol a főhercegnő megvette. Tompa „Virágregéi"-nek diszkiadását. A főhercegnő majdnem minden egyes lombsátorban vásárolt valamit. Legelőször *Vattay* Emma kisasszonytól vásárolt. A tombolánál az első kihuzott szám a 459-es volt, a melylyel a főherceg egy szép bábut nyert.

Végül fölmentek az emeletre, hogy az ott elhelyezett békésmegyei cs portot szemléljék meg. Itt a Ganz gyár zenekara fogadta a társaságot a magyar Himnusz hangjai mellett.

Klotild főhercegasszony és József Agost főherceg majdnem egy órát időztek a kiállitáson és számtalanszor adtak kifejezést elismerésüknek.

HIREK.

A Weitzer-örökség.

— A jegügyi-bizottságból. —

Arad, december 7.

A Weitzer-ügy bonyodalmai igen sürün foglalkoztatják a közgyülést, tanácsot és jogügyi bizottságot. Ma ismét ülésezett a jogügyi bizottság, mely az örökség két részletével foglalkozott.

Mint megirtuk már, a *Storé* bányamü társulat, melynek Arad részvényese az örökölt papirok révén, legközelebb rendkivüli közgyülést tart, melyre Aradváros is képviselőt akar küldeni.

Institoris Kálmán polgármester már részt vett egy ilyen közgyülésen. Most azonban, hogy pörrel támadták meg a végrendeletet, felmerült a kérdés, hogy ily módon képviselhető-e a város.

Steinhardt Mór dr. — mint a jogügyi bizottságnak bejelentette — tudomást szerzett róla, hogy a várost most nem képviselheti a polgármester. Helyette *Sieber* Ede, a végrendelet végrehajtója fog a közgyülésen megjelenni.

A másik ügy a *zágrábi Weitzer-háznak* sokat tárgyalt pöre volt, melyben a város egyezséget kötött *Kusitz* Györgygyel, ki a hagyatékot megtámadta. *Hochenburger* lovagtól, Arad bécsi ügyvédjétől most értesités jött, hogy az egyezség még nincs effektuálva. Ilyenformán a városnak még módjában lenne a dolgon változtatni.

A jogügyi bizottságnak mégis az volt a véleménye, hogy menjen bele a város az egyezségbe. Ugyanis az egyetlen tanu ez ügyben Weitzer János özvegye, ki — amint kijelentette — esküvel kész bizonyitani, hogy férje a zágrábi házat Kusitznak hagyta. A bizottság a közgyülésnek az egyezség megkötését hozza javaslatba.

—

— **Mária-ünnep.** Holnap kedden ünnepli a kereszténység a karácsonyi ünnepkörből első nagyobb napját, Mária fogantatását. Az ünnep délelőttjén a minoriták templomában fényes istentisztelet lesz, a melyet *Csák* Cirjék dr. tar ományi rendfőnök mond.

— **Az arad-csanádi egyesült vasutak** igazgatósága vasárnap délelőtt *Bohus* Zsigmond báró elnöklésével ülést tartott. Napirend előtt az elnök meleg szavakkal üdvözölte *Zselénszki* Róbert grófot, az igazgatóság tagját, abból az alkalomból, hogy a király valóságos b lső titkos tanácsossá nevezte ki. Az ülés során elhatározták, hogy az egyre fokozódó teherforga omnak akadály nélkül való lebonyolitására ujabban *100 nyitott és 200 fedett teherkocsit* rendelnek meg. Azután elhatározták, hogy a vasut létesitményeit tiz évi időtartamra a *Fonciére* biztositótársaságnál biztositják.

— **A király**, a mint Bécsből táviratozzák, ma délben *Wallseebe* utazott, hogy jelen legyen két unokájának bérma-ünnepén.

— **A város közgyülése.** Aradváros törvényhatósági bizottsága szerdán délután négy órakor tartja decemberi közgyülését. Ennek előkészitésére szerdán délelőtt ülésezik a tanács.

— **A város pénzügyi zavara.** Kevesen tudták, hogy november elsején a város „fizetési zavarokkal küzködött." Nem tudott fizetni, akárcsak a gavallér, a kinek a szabó-számlát prezentálják. Mikor a tisztviselők fizetését ki kellett utalványozni, *Urbányi* Béla főpénztáros aggódva nézett a kasszába. Nincs pénz, nincs pénz... A szüret, meg a vásár elvitte a polgárokat az adózás nemes sportja elől; de bizonyára hozzájárult ehhez az is, hogy az ex-lex alatt a községi adó is nehezebben folyik be. Szerencsére a városok ilyenkor nincsenek oly helyzetben, mint az adósok, a kik ilyenkor pumphadjáratot inditanak valamelyik nagybácsi, vagy barát ellen. A város egyszerűen csinálja: valamelyik alapot pumpolja meg, s azután utólag visszatéríti. Igy oldotta meg a város is november elsején a helyzetet. A polgármester a mult hóról szóló jelentésében a következőkép számol be a város háztartásának ez eseményéről.

Kötelességemnek ismerem utólagosan bejelenteni, hogy a városnak az 1903. évre költségvetésileg előirányzott bevétel és a f. évi október hóban valószinűleg a *szüret*, az *ünnepekre* és az *országos vásár* miatt oly gyéren folytak be a városi pénztárba, hogy nem gyült be annyi, melyből a városi tisztviselőknek, alkalmazottaknak, a nyugdijasoknak és a városi községi tanitóknak havi fizetését lakbér illetményét, nyugdiját f. évi november hó 1-én kifizetni lehetett volna, mely oknál fogva kényszerülve voltunk utólagos jóváhagyás reményében a város közönsége által kezelt alapból kölcsön venni a szükséges összeget melyet azonban már folyó évi november 11-éig az alapoknak visszatóritettük. Kérem ezen intézkedésemet jóváhagyólag utólagosan tudomásul venni.

— **A D. M. K. E. alakulása.** Szegedről táviratozzák: Az ország legujabb, hatalmas kulturegyesülete, a *Délvidéki Magyar Közmüvelődési Egyesület* holnap tartja Szegeden, nagy ünnepélyességgel alakuló közgyülését. Az alakulóra ma Szegedre érkeztek: *Apponyi* Albert gróf, *Rónay* Jenő, *Günther* Antal, *Sághy* Gyula, *Piukovits*, *Biaskovits* János és *Steiner* Ferenc országgyülési képviselők, *Sándor* József, az *Emke*, *Rákosi* Jenő, *Herczeg* Ferenc a *Dunántuli közmivelődési egyesület* részéről. A pályaudvaron *Tóth* Pál helyettes polgármester üdvözölte a vendégeket, a kiknek nevében *Apponyi* Albert válaszolt. Azért jött — ugymond — a nemzeti élet központjába, hogy itt a nagy eszmék első diadalát megünnepelje. Este a szinkázban diszelőadás volt. A város föl van lobogózva.

— **A képnyertes város.** Megirtuk, hogy a város, mint a képzőművészeti társulat egyik alapitó tagja ily minőségben egy képet nyert. A polgármester a holnaputáni közgyülés elé terjesztett jelentésében a következőkben emlészik meg erről. Jelentem továbbá, hogy Arad szab. kir. város közönsége mint az országos képzőművészeti társulat egyik alapitó tagja a folyó évre esedékes nyeremények kisorsolása alkalmával egy ötszáz korona értéket képviselő képet nyert, melyet a f. évi tavaszi vagy téli karácsonyi tárlaton kiállitott és magyar festőktől festett képekből van a nyerőnek joga választani, a mennyiben a kiválasztott kép 500 koronánál drágább lenne az 500 koronán felüli összeget a nyerő tartozik készpénzben lefizetni. A képnek kiválasztására *Salacz* Gyula országgyülési képviselőt kértem fel, a ki mint a város jövendő képtárának megfelelőt *Ujváry* Ignác „Erdőrészlet" cimü festményét vette meg 800 koronáért. Az 500 koronán felüli 300 korona a tanács által a f. évi költségvetésben a képvásárlásra előirányzott összegből lett kiutalványozva.

— **Az aradi esküdtbiróság elnökei.** A nagyváradi kir. itélőtábla elnöke az 1904. év tartamára az *aradi* kir. törvényszéknél szervezett esküdtbiróság elnökéül *Fábián* Lajos dr. kir. itélőtáblai biró cimmel és jellegel felruházott kir. törvényszéki birót s elnök-helyettesül *Köller* János kir. törvényszéki birót jelölte ki.

— **Spencer Herbert haldoklik.** Londonból táviratozzák: Spencer Herbert hosszabb ideje betegeskedik, s állapota tegnap óta válságossá lett. Orvosai minden pillanatban tartanak a nagy filozóf halálától.

— **Tisza Kálmán ünnep.** *Temesvárról* irják: Temesmegye közgyülési termében vasárnap lepleztek le ünnepiesen *Tisza* Kálmán volt miniszterelnök arcképét, amelyet a temesmegyei szabadelvüpárt megbizásából *Ferenczy* József festett. Az ünnepélyre a szabadelvü párt tagjai nagy számban jelentek meg, a fővárosból lerándultak *Feliczsch* Artur báró, a képviselőház alelnöke, *Szivák* Imre, *Mayer*, *Rubinek* Gyula és *Drakulics* Pál orsz. képviselők. Jelen volt az ünnepségen *Németh* János felszentelt püspök, *Laszy* táblai elnök, *Plaussics* Mátyás a temesvári szabadelvü párt elnöke, *Kun* dr. és *Szentkláray* kanonok, *Telbisz* Károly polgármester, *Molnár* István főispán, *Kabdebo* alispán.

Vargics, a temesmegyei szabadelvü párt elnöke, megnyitotta az ülést és üdvözölte a jelenlevőket. Ezután jelentette, hogy a temesmegyei szabadelvü párt megbizásából készitett, az országos szabadelvü párt megalapitójának, Tisza Kálmánnak arcképe elkészült és a kegyeletes ünnepélyhez megjelentek mindazok, akik érzelmekben egyek. Tisza István gróf a főispánhoz intézett távirata értelmében sajnálatát fejezte ki, hogy fontos halaszthatlan kormányügyek akadályozzák a megjelenésben. *Niamesny* Mihály, a vármegye tiszteletbeli főügyésze — mint ünnepi szónok — méltatta Tisza Kálmán müködését ugyis, mint ellenzéki vezér, mint kormányelnök és mint a modern Magyarország megalapitóját. Ezután *Vargics* a szabadelvü párt elnöke emelkedett szólásra és kijelentette, hogy miután a szabadelvü párt nem bir helyiséggel, átadja a képet Temesmegye alispánjának. *Kabdebo* alispán kijelenti, hogy örömmel veszi át a halhatatlan vezér arcképét, amelyet a vármegye disztermében fognak őrizni. Délben háromszáz teritékü diszebéd volt a Korona-herceg-szállóban. Az első felköszöntőt *Vargics* Imre, a megyei szabadelvü párt elnöke mondotta a királyra. Ezután *Sztojanovits* György báró állott fel szólásra s örömét fejezte ki afelett, hogy a pártok megtalálták a kiegyezési pontot. Élteti Tisza István grófot. *Telbisz* polgármester *Feilitzsch* Artur bárót, a képviselőház alelnökét üdvözli. *Feilitzsch* Artur báró Tiszára, *Szivák* Imre Molnár főispánra s a temesvári szabadelvü párti vezéremberekre üriti a poharát.

— **Vadász-szerencsétlenség a király előtt.** *Madridból* táviratozzák: Egy Casa Campóban tartott vadászat közben, a melyen a király is résztvett, egyik erdőkerülő *agyonlőtt egy pásztort*. Hir szerint a baleset véletlenségből történt. A királyt az eset igen elszomoritotta és visszatért a palotába. Egy verzió szerint az áldozatnak panasza volt a király bizalmasa ellen és állitólag arra célzott fegyverével, a mire azután az erdőkerülő lelőtte a pásztort. Hivatalosan ugy adják elő a dolgot, hogy a pásztort fegyvere megtöltésekor véletlenül érte a szerencsétlenség. A balesetet a királynak egy erdőőr jelentette, mire azután a király visszatért Madridba.

— **A képtárlat bezárása.** A Nemzeti Szalon aradi képtárlata vasárnap este volt nyitva utoljára. A tárlatot, melyet két hétig látogatott a közönség, vasárnap bezárták.

— **Arviz Velencében.** Velencéből táviratozzák, hogy a heves viharról hajtott hullámok árja a város nagy részét elárasztotta. Dél körül minden közlekedés lehetetlenné vált. A gondolákat a viz árja a Márk térre üzte. Az egész jelenségnek olyan képe volt, amilyet már régóta láttak. Luccában heves esőzés folytán a Pescia kiáradt és elboritotta Buggiano környékét mintegy 20 kilómeternyi kiterjedésben. Számos ház egy méternyire áll viz alatt. Portogaroban, a velencei kerületben, a heves vihar folytán a tenger árja elárasztja a partokat és veszélyezteti Carorre községet.

— **Egy öreg tisztviselő kegydija.** *Polják* Ignác, a köztiszteletben álló öreg polgár, ki hosszu időn át mint irnok a város főorvosi hivatalának irodavezetője volt, nyugalomba vonul. Az öreg ur egykor éveken át törvényhatósági bizottsági tagja volt a városnak, s ugy a város érdekében kifejtett müködéséért, mint egyéb a közérdekért való önzetlen buzgalmáért a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki a király. Később ugy fordult a sorsa, hogy irnok lett a városnál, s mint ilyen huszonnégy évig szorgalmasan és lelkiismeretesen végezte teendőit. Most hogy nyugalomba megy a munkába fáradt öreg ur *kegydijat* kér a várostól. A szerdai közgyülés tárgyalja kérvényét, s bizonyára olyan összeget fog megszavazni, melyből a 77 éves aggastyán elkerülheti a nyomort hátralévő napjaiban.

— **Megcáfolt örökség.** Az a hir terjedt el a lapokban, hogy *Petrik* Endre temesvári lakos 600,000 márkát örökölt. *Szögyény Marich* László berlini nagykövet, ki a hir szerint erről értesitette Petriket, most kijelenti, hogy az örökségről nem tud semmit.

— **Halálozás.** *Marcibányi-Dombegyházán* meghalt özv. *Rátky* Frigyesné urnő, szül. ginesi *Gerzanits* Katalin, e hó 6-án nyolcvan éves korában. Az elhunyt matrónát kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Férje: *Rátky* Frigyes volt az, a ki 1849. október 6-ika után az Aradon kivégzett vértanu-tábornokok közül *Damjanich* János és *Lahner* György holttestét *Csernovics* Péter megbizásából a *mácsai* kastélyba szállittatta, a melynek parkjában azok most is nyugosznak.

— **Igazfalva ünnepe.** *Krassó Szörény* vármegye egyik legvirágzóbb telepes uj községe *Igazfalva*, melynek lakossága Gyomáról, Vésztéről, Körös-Tarcsáról költözött Facset közelébe, vasárnap avatta fel a református templomot. *Nemess* Zsigmond dr., a kerület országgyülési képviselője ez alkalomból gyönyörü szózatot intézett választóihoz, amely igy kezdődik:

Igazfalvának népe és annak egész nemzetsége ma ünnepre gyül és mélyen meghajtja a kegyelet zászlaját azon nevezetes alkotás előtt, mely örök időkig hirdetni van hivatva e fejlődő község lakosainak tisztességét, Istenbe vetett hitét és bizodalmát. A protestáns vallás hiveinek lett emelve e templom; azon vallás hivőinek, mely a szabad kutatás elvét mondja magáénak, mely a liberalizmus és demokracia tanait hirdeti és mely mindenkor, minden időben legerősebb, legbiztosabb támasza volt az önzetlen, hazafias magyarságnak Epen azért, aki tisztességes, aki becsületes, aki jóravaló magyar ember — imádja az Istenét bármi alakban, tartozzék az bárminemü felekezethez — Önökkel egygyé kell hogy forrjon ma össze és önökkel együtt is kell, hogy ünnepeljen ma. Feledhetetlen és örökké emlékezetes szép napja marad ez Igazfalvának; főkép azért is, mert akik gyermekreményeik tanyáját elhagyva, könnyeikkel áztatottan itt uj hazát alapitottak, tiz esztendei keserves fáradtság és ernyedetlen munkálkodás után végre megvalósitva látják maguk előtt.

— **A rikkancsok egyesülete.** A fővárosi ujságelárusitók alakuló egyletének egy küldöttsége egnap tisztelgett dr. *Vázsnoyi* Vilmos országgyülési képviselőnél. A küldöttség vezetője felkérte Vázsonyit, hogy vállalja el az egylet védnökségét. Vázsonyi szivélyesen fogadta a dekputációt: megköszönte a megtiszteltetést. Kellően tudja méltatni — ugy mondotta — az ilyen egyesülés erkölcsi hasznát és nem akarja a felajánlott tisztséget tiszteletbelinek tekinteni. O maga is tevékeny részt akar venni a munkában és az egyesületet, fel akarja virágoztatni. A küldöttség örömmel vette ezt tudomásul s Vázsonyi éltetésével távozott és e hó 8-án délután három órakor fog küldetéséről és annak eredményéről a nagy bizottságnak beszámolni.

— **Épitkezések a főtéren.** A jövő év folyamán három uj palota fogja disziteni Arad legforgalmasabb részét, a korzót. Kettő a szabadságtéren és egy a főtéren épül fel. Azok, akik szivükön viselik Arad szépülésének gondját, szivesen eltürik majd a sok állványt, mely az épitéssel együtt jár. A szabadságtéri uj házak

Nádasdy gróf telkein épülnek. Nádasdy gróf mindkét telkén, ott, ahol jelenleg a Kass-vendéglő van és azon a telken, a hol jelenleg az emeletes Nádasdy-ház áll, uj, modern kétemeletes palotákat épittet. Mindkét ház *Korb és Giergl* budapesti építészek müvezetése mellett épül. Az épitést Fodor és Reisinger aradi cég vállalta el. Az egyik palota építéséhez már a napokban hozzá fognak. A Kass-féle vendéglő helyén épülő uj palotában egy bérlakáson kivül uj vendéglőhelyiség, az emeleten vigadó terem lesz, melynek hossza 28 méter, szélessége 13 méter lesz. Külsőleg modern, kissé szecessziós stilü lesz, némi magyaros motivumokkal. A földszint még üzlethelyiségekkel lesz megtoldva, a vendéglőhöz pedig egy nagy előkert tartozik. Az emeleti terem előtt nagy esztrád a szabadban, s benn az épületben monumentális lépcsőház. A két szabadságtéri sarok bizarr tornyokkal van kiképezve, s távolról a budapesti Klotild-palota benyomását teszi. A belső berendezés teljesen modern és a higiénia és az esztétika legujabb vivmányai alapján készül. A külső kiképzéshez sok nemes anyagot, követ, pirogránitot és rendkivül szép manzárd fedeleket használnak fel. A harmadik uj palota a Kiss örökösöké. Ezt *Szántay* Lajos aradi építész tervezte. Ez is modern stilü ház. Az Andrássy-téren, a Neuman és Lengyel-paloták között épül. Elegáns bérház lesz a földszinten nagy üzlethelyiségekkel, az emeleteken nagyobb bérlakásokkal.

— **A waggongyári tüz** folytán bekövetkezett munkáseibocsátásokról az elmult napokban azt irtuk, hogy a jobb munkaerőt a gyár lehetőleg megtartja. Ebből esetleg azt lehetett volna kiolvasni, hogy azok, a kik az elbocsátás szomoru sorsára jutottak, kevésbé jók lennének. Erre nézve az ügy ugy áll, hogy a gyár legfőkép a méltányosságot tartotta szem előtt, s lehetőség azokat bocsátotta el, a kiket az mégis kevésbé sulyosan érint, mint a többit, természetes, hogy az elbocsátottak nagy része is jó, ügyes munkás.

— **Szerelem és vitriol.** *Wagner* Gyula 26 éves budapesti elektrotechnikus és *Dobrovszki* Mari 19 éves varróleány csunyán végezték szerelmi idilljüket. A fiatal pár összezördült, mire ma a leány Wagnert *vitriollal leöntötte.* A fiatal ember sulyos sérüléseket szenvedett, de összeégette magát a leány is.

— **Magyar név.** Kiskoru *Klein* József aradi illetőségü ugyanottani lakos családi nevének Károlyra kért átváltoztatását a belügyminister megengedte.

— **Dráma a fürdőben.** *Pozsonyban,* az izr. fürdőházban nagy családi dráma folyt le- tegnapelőtt délután. *Hódossy* Irma 29 éves varrónő, két fiával, a 11 éves Lajossal és a 7 éves Jánossal, bezárkóztak a fürdő egyik kabinjába, ahonnan aztán sokáig nem jöttek ki. Estefelé a fürdőszolga bekopogtatott az ajtón, de válasz helyett csak jajgatást és elfojtott nyögést hallott. Lakatost hivott, aki feltörte az ajtót. Borzalmas látvány tárult itt szemei elé. Hódossy Irma görcsöktől kinosan fetrengett a földön, a bőrdiványon pedig a két fia feküdt sápadt arccal, ájultan. A házbeliek azonnal orvost hivattak, aki megvizsgálta a betegeket és foszformérgezést állapitott meg. A szoba asztalán csakhamar meg is találták a gyufákat, amelyeknek fejeik le voltak vágva, két barna palackot, a fenekén oldatmaradványokkal és egy kést. Azonkivül egy levél is feküdt az asztalon, amelyben a szerencsétlen nő megirja, hogy két gyermekével együtt öngyilkossá lesz. A gyermekek atyja néhány hónap előtt elköltözött Pozsonyból és azóta semmiféle hirt nem adott magáról. A nyomor nemsokára beköszöntött a családhoz és a szerencsétlen, egyedül hagyott nő elhatározta, hogy gyermekeivel együtt a halálba menekül a nyomor elől. A rendőrség a sulyos belső sérüléseket szenvedett asszonyt és a gyengébben sérült két gyermekét a városi kórházba vitette.

— **Birtokcsere.** Ozv. Budai Moyszáné Veszeli Anna eladja az aradi 5995. sz. tjkvben felvett fejsze-utcai üres telket 200 kor.ért Kinder Jakabnak. — Dr. Ludig István eladja az aradi 6618. sz. tjkvben felvett 3072/b hrsz. ingatlant 379. kor.ért Balázs Antal és neje Dittrich Annának. — Detári Pál elad az aradi 5763. sz. tjkvben felvett 6054/b. hrsz. ingatlanból felvett 1104 □-ölet 5200 korért. Kelemen Józsefnek. — Detári Pál elad az aradi 5763. sz. tjkvben felvett 6054/b. hrsz. ingatlanból 1 hold 1476□-ölet 2100 koronáért Detári János és neje Teutsch Máriának. — Szabó Károly eladja az aradi 6066. sz. tjkvben felvett Illés-utcai 20/b. sz. házat 3400 korért. Nagy János és neje Paku Katalinak.

— **Toll Jancsi hangversenye.** *Toll* Jancsi, a hirneves gordonka-müvész, kiben volt alkalma már gyönyörködni az aradi közönségnek, kedden a Fehér Kereszt télikertjében hangversenyez. Szerdán már eltávozik Aradról.

— **Jótékonyság.** *Az uj-aradi kereskedők jótékonycélu asztaltársasága* felosztván, vagyonát 193 korona 97 fillért tiz szegény kereskedő tanuló felruházására forditotta. A ruhát a segélyezetteknek karácsonykor fogják főnökeik által átadni.

— **Az ország legnagyobb karácsonyi tárlata.** Ritkán látott még annyi közönséget a Szabadság-tér, mint a vasárnapi korzó alkalmával. Mindenki kiváncsi volt a fényes karácsonyi tárlatra és az ünnepi diszben ragyogó kirakatokra, melyek Porter Vilmos Nagy Áruháza felől tömegekben vonzották a közönséget. Az áruház kirakatai előtt, valamint a kapualjában és az udvaron csak ugy hömpölygött a tömeg és uton-utfélen elragadtatással beszéltek erről a tárlatról. Tegnap már teljes mértékben indult meg a karácsonyi üzlet. Számos vidéki vevő kereste fel az aruházat és igen sokan küldték be irásbeli rendeléseiket, amelyek a szétküldési osztály által ép oly gyorsan, mint gondosan lesznek elintézve. A cipőosztályban is nagy a forgalom, különösen azon okból, mivel a téli szezon áruk mélyen leszállitott áron adatnak el. Fényképbonnokat csakis január elsejéig állit ki az áruház, de kis képek nagyitásra azontul is elfogadtatnak hosszabb határideig.

— **Legszebb, legizlésesebb** és legolcsóbb karácsonyi ajándékok Weinberger Ferenc jóhirü ékszerészünknél kaphatók. Arad, Központi szálló épület. Pontos kiszolgálat, gyönyörü ujdonságok, saját elsőrendü ékszer készitő és javitó műhely. Telefon 439.

— **Minden nőnek** tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállitáson arany éremmel kitüntetett Balassa féle valódi angol ugorkatej azonnal eltüntet szeplőt, májfoltot és mindennemü tisztátalanságot az arcról és annak gyönyörü üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ára 2 korona, hozzávaló ugorka szappan 1 kor. 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszertárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz urannál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszertárában, Tábor Gyula gyógyszertárában Pécskai-ut 18 sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Egy millió korona hozománynyal** rendelkező hölgy sem igényelhet szebb ékszereket nász-, vagy karácsonyi ajándékul, mint a milyenek a Tököly-téren Farkas Streicher cégnél, valódi arany- és ezüst tárgyakban, dus választékban és rendkivüli olcsó árak mellett beszerezhetők. Ezen cég az igen tisztelt vásárló közönség kényelmére a zálogüzlettől elkülönitve egy külön bejárat ot rendeztetett be, mely bejárat a Tököly-térre nyilik. Ugyanott dus választékban meglepő olcsó árak mellett, szép és alkalmas nász és karácsonyi ajándékul china ezüst tárgyak is kaphatók.

— **Hegedüs Gyula** kefe, ecset és piperecikkek különlegességi kereskedése Andrássy tér 15. Hermann-palota. Nagy választék ruha, haj, fog, köröm, gazdasági és háztartási kefékben, fésü és acél áru, szarvasbőr, cocus lábtörlő, cocus szőnyeg, szivacs és fürdő gyékény nagy raktára.

— **Felhivjuk a n. é. közönség figyelmét** *Kun* József müötvös és ékszerész üzletére, kinek dusan berendezett saját készitésü ékszer raktára van, ugyszintén a karácsonyi, ujévi és nászajándékoknak alkalmas arany-ékszer, óra és disz-ezüst áruk izléses és olcsó árban beszerezhetők Arad, Andrássy-tér 17 Reinhart-palota.

— **Szoba illatok** a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisz cégnél Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urai (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdekló megbizásokat.

—

—x— **Nagyérdemü vevő közönség** becses figyelmébe ajánljuk Nádler Lajos (Arad, Andrássy-tér 16. sz.) dusan felszerelt női és férfi divatáruházát, és különösen karácsonyi nagy különosztályát is, ahol mélyen leszállitott, ugyszólván félárban lehet vásárolni.

—x— **A legujabb jószabásu** női és gyermek felöltöket legolcsóbban beszerezhetjük a szolid és előzékenynek általánosan ösmert *Schwartzberger* Manó cégnél, kinek Vörösmarty-utca 3. sz. alatti kizárólagos női felöltő áruházában az őszi és téli ujdonságok nagy választékban már megérkeztek. A cég fenti modorban a t. vevők igényeit minden irányban kielégiteni ezutánra is főfeladattá tüzte ki.

—x— **Gazdátlan nyeremények.** A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jósziv sorsjegyeknél 16600 db. olyan nyeremény van, a melyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már huzva. Igy van ez a többi sorsjegyné is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak és nem járatnak megbizható sorsolási lapot. Ennélfogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkivül fontos egy megbizható sorsolási lapnak a járatása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hirlap", a melynek sorsolási melléklapját, a Pénzügyi Utmutatót a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbizható szakközlönyt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsdei Evkönyvet, a mely sok hasznos tudnivalón kivül tartalmazza a kezdettől fogva az 1903. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, ugy, hogy e könyből bárki azonnal meglátthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A „Pénzügyi Hirlap" előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Evkönyvével együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba. VII. Kerepesi ut 44. szám.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyülése.

— A sorrend. —

Az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1903. évi december hó 9-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

36. A tanács jelentése a vásár-tér és környékének szabályozása tárgyában. 37. A tanács jelentése a fuvaros teher szállitással keresetszerüleg foglalkozók szabályozására vonatkozó szabályrendelet megalkotása tárgyában. 38. Polgármester jelentése Zilahi Gyula szinigazgatónak hátralékos nyári szinkör utáni bértartozásának az általa elvezett államsegélyből való törlesztése iránt. 39. A világitási naptár megállapitása tárgyában. 44. A tanács előterjesztése Vastag Isván városi rendőrnek végkielégites iránt benyujtott kérelme tárgyában. 41. A nyugdij bizottság jelentése özv. dr. Ottvös Dánielné nyugdijaztatás, egyuttal a tanács előterjesztése nevezett részére kegydij megszavazása iránt. 42. A nyugdij bizottság előterjesztése dr. Leitner Ernő ker. orvos nyugdijaztatása iránt. 43. A polgármester előterjesztése a kövezet alap terhére felveendő 220,000 korona kölcsön tárgyában. 44. A m. kir. kereskedelmi minister intézvénye hitelesitett vizmérők használata iránt.

—

Arad a mult hóban.

— A polgármester jelentése. —

Institóris Kálmán polgármester a város közigazgatási menetére vonatkozó jelentését folyó évi november hóra vonatkozólag a következőkben terjeszti elő a városi közgyülésnek:

A trahomás betegek száma volt október hó végén 7, szaporodott 1, gyógyult 4, maradt 4, a korházban kezeltetik, 2, idegen 3. Elhalt összesen 108 egyén, 51 férfi, 57 nő, az elhaltak között helybeli 96 idegen 12. Baleset következtében meghalt 1, öngyilkosság előjött 6, halva született 1. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000: 21.3. A megyei közkórházban ápoltatott 555, az izraeliták kórházában 7, összesen 562, ezek közül gyógyult 133, javult 141, meghalt 26. A népesedési viszonyok a mult havihoz képest javultak. Elve született 139

gyermek, 85 fiu, 54 leány, törvényes 116, törvénytelen 21. A születések évi aránya 1000 : 30.9. Házasság kötetett 57. Az elmult hó folyamán az ügyek rendszeres menetét mi·em zavarta meg.

Az érkezett kormányrendeletek pontosan végrehajtattak. A személy és vagyonbiztonság nagyobb mérvü oünesetek által megzavarva nem volt. A 30 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 28 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási biróságnál október hóról elintézetlen maradt 81 ügy, november hóban befolyt 204, ebből elintéztetett 211, elintézetlen maradt 74. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalt tott és elintéztetett 45. Beiratott 959 cseléd. A városi szegény ápoldába elhelyezve volt 112, november hóban felvétetett 11, meghalt 4, maradt a hó végén 119 A havi segélyben részesitett városi szegények száma volt október hó végén 634. novemberben nem vétetett fel,a segélyzés megszünt 3 egyénnel, maradt e hó végén 631 városi segélyzett. Tüz 7 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött. A községi biróságnál október hóról tárgyalás alatt nem maradt, november hóban befolyt 1374, elintézést alatt állott összesen 1374 ebből el néztetett 1374, tárgyalás alatt nem maradt. Végrehajtás foganatositatott 153, árverés tartatott 1.

A katona ügyek szabályszerüen vezettettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 156 közös hadseregbeli és 71 honvéd tartalékos. Utóállittatott 10 idegen illetóségü hadköteles. Önként besoroztatott 8. A póttartalékba helyeztetett 1. A város terhére vendéglőkbe elszállásoltatott 15 törzstiszt 24 főtiszt.

A kapitány hivatalnál mint iparhatóságnál, iparjogositványt nyert 18 iparos, 4 kereskedő, iparát áthelyezte 14 iparos, 6 kereskedő, megszüntette 8 iparos, 5 kereskedő. A tanonclajstromba bejegyeztetett 4 iparos, 8 kereskegő tanonc; felszabadult 3 iparos, 1 kereskedő tanonc. A viszony megszünt 7 iparos 1 kereskedőnél. Munkakönyvet kapott 39 segéd, azzal jelentkezett 71, ideiglenes igazolványt nyert 2, azzal jelentkezett 1. A város közönsége által tartott árva és lelencgyermekek száma volt 17. Nem a város közönsége által tartott, dajkaságba adatott gyermekek száma október hó végén 77, novemberben bejelentetett 1, anyjának visszaadatott 13.

Állami adó befolyt pénzben 144502 kor. 35 fillér., betegápolási pótadó befolyt pénzben 4269 kor. 78 fillér. hadmentességi dij befolyt pénzben 441 kor. 87 fill., jog és bélyegilleték 171 kor. 80 fill., szárazéri költség befolyt pénzben 1475 kor. 18 fill., iparkamarai dij befolyt pénzben 291 kor. 10 fill., községi adó befolyt pénzben és leirás utján 118462 kor. 22 fill., utadó befolyt pénzben és leirás utján 10013 kor. 21 fillér, átirási dij befolyt pénzben 4880 kor. 50 fill., csatornázási költség befolyt pénzben és leirás utján 20931 kor. 72 fill., idegen községi adó befolyt pénzben és leirás utján 1654 kor. 99 fill.,

A házi pénztár bevétele volt 244746 kor. 78 fill., kiadása 187282 kor. 75 fill., maradványa 57463 kor. 99 fill. Az utépitési alap bevétele volt 94357 kor. 99 fill., maradványa 929857 kor. 60fill., A sorompóknál szedett kövezetvám befolyt 8646 kor. 46 fill., helypénz 41288 kor. 22 fill., partvám 556 kor. 60 fill., összesen 20471 kor. 26 fill., kiadás volt 2224 korona 26 fillér maradt tiszta jövedelem 1247 kor. 02 fill., 1903. évi január hó 1 től november hó 30-ig befolyt kövezetvám 59046 korona 64 fill,. helypénz 11457 korona 78 fill., partvám 6167 korona 75 fill., összesen 136673 kor 27 fill , kiadása volt 22684 kor. 15 fill., marad tiszta jövedelem 113988 korona 15 fillér.

Az első rendü törvényhatósági utakra kiszállitott fedanyag a vizesi ut kivételével beágyaztatott. A másodrendü törvényhatósági utakra kiszálitott fedanyag ugyszintén a külvárosi utcákra kiszállitott fedanyagok már beágyaztattak. Az ujonnan épitett kocsiut asphalt burkolatai ugy a javitási, mint a gyalogjárók javitása és átöntési munkálatai valamint a csatornázások, kövezet javitások, átkövezések és uj kövezések már elkészültek. A mértékhitelesitő hivatalnál hitelesittetett 130 drb. folyadék mérték, 742 drb. kordó, 105 drb. száraz tárgy mérő, 1 drb. mérleg. Hitelesitési dij befolyt 498 kor. 20 fillér. Az állategészségügy kielégitő volt.

NAPIREND.

December 8. Kedd. Róm. kath. naptár: Mária foggantatás. — Protestáns naptár: Mária foggantatás. — Görögkeleti naptár (november 25.): Katalin. — A nap kél 7 óra 20 perckor, nyugszik 3 óra 51 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¼—12¼ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¼—2¼ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége melletti olvasóterem.

Időjóslás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Fagypont körüli hőmérséklet, sok helyütt csapadék.

December 8. Az aradi vonós négyes hangversenye délután 4½ órakor (Központi szálló.) — Az aradi kereskedők körének választmányi ülése este 9 órakor.

December 9. Városi közgyülés délután 4 órakor.

Kerpel Izsó

könyv-, zenemü- és papir-kereskedése, antiquariuma, könyv- és zenemü kölcsöntára

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

Alkalmi vételek!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy nehány nagyobb könyvtár vétele folytán óriási mennyiségü **diszmüveket, regényeket** és **ifjusági iratokat** csaknem teljesen uj állapotban, szintugy átjátszott hangjegyeket is

meglepő olcsó árakon

árusitok. Több ezer kötet francia, angol és olasz mü is igen jutányosan kapható.

Ujdonságok a könyvpiacon!

Gáspár: Hét év a tengeren. **Mikszáth**: Almanach 1904. **Ex-lex** naptár 1904-re. **Dárday**: Közigazgatási törvénytár. **Jókai**: A hol a pénz nem isten. **Bánffy**: Nemzetiségi politika stb. stb.

Disz-levélpapirok legnagyobb választéka; Divatos különlegességek. Igen olcsó árak!

Minden vallásu **imakönyvek** gyönyörü kiviteiben, bámulatos olcsó árakon. A legkedveltebb naptárak nagy választéka. Előjegyzési naptárak rendkivül jutányos árakon.

Irodai cikkek kitünő minőségben. **Iró-, rajz- és levélpapir** dus választékban. **Posner-féle üzleti könyvek** teljes bizományi lerakata gyári árak mellett. Képes levelezőlapok nagyban és kicsinybeni árusitása.

Mindenféle festészeti kellékek; valódi düsseldorfi olajfestékek, paletták, a legjobb belga festővászon. **Olaj és akvarell festékek egész felszerelése** kazettákban. **Festőminták** nagy választéka, ugy eladásra, mint **kölcsönzésre**.

Remek rézmetszetek és **olajfestmények** a leghiresebb mesterektől kerettel és keret nélkül. **Igen jutányos** árak! **Papirkeretek.**

Egyes könyvek, valamint **egész könyvtárak** méltányos árakon való **vásárlása,** szintugy könyvtárak legelőnyösebben való berendezése és kiegészitése.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden ujdonság kapható.

Az uj egyesitett teljes magyar kölcsönkönyvtári jegyzék

megjelent

és 40 fillérért kapható. Felkérem a t. bérlőimet és olvasóimat, hogy régi magyar jegyzéküket elküldeni sziveskedjenek, hogy **annak ellenében az ujat dijmentesen adhassam.**

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

mely szintén az összes ujdonságokat tartalmazza. 257 oldalos zenemü kölcsönjegyzék ára 40 fillér.

Előzékeny és pontos kiszolgálás ugy helyben, mint **vidékre.**

Kiváló tisztelettel:

1442 **Kerpel Izsó.**

TÖRVENYKEZES.

§ **Szinésznők tolvaja.** Az elmult nyáron a Nemzeti Szinház két müvésznője, özv. *Paulay* Edéné és *Lánczy* Ilka egy gödöllői nyaralóban pihenték ki a saison fáradalmait. Nyaralásukat egy kellemetlen incidens zavarta meg. A mig ugyanis egy napon a gödöllői erdő rengetegében élvezték a természet szépségeit, két betörő járt a lakásukon. *Toseto* Ferenc és az apósa, *Gábor* Mihály tették tiszteletüket a nyaralóban, álkulcscsal behatoltak a lakásba s elhordtak egy csomó ruhanemüt, ami a kezük ügyébe esett. A hazatérésükkor megriadt müvésznők nyomban megtették a följelentést s a gödöllői csendőrségnek sikerült is mihamar a tetteseket kézrekeriteni. Ma volt ez ügyben a végtárgyalás a pestvidéki törvényszék előtt. A tárgyalás során a vádlottak bünlajstroma csodálatos módon megnövekedett. A tanuk vallomásából lassankint kiderült ugyanis, hogy a két vádlott nemcsak a panaszos müvésznők kárára követett el betörést, hanem ugyanabban az időben két másik helyen is járt s mindenütt alapos nyomát hagyták a látogatásuknak. Az egyik helyről 30 liter bort, a másikról pedig egy pisztolyt és egyéb apróságokat emeltek el. A kir. ügyész a megváltozott helyzettel szemben inditványozta a tárgyalás elnapolását s a kiderült ujabb betörésekre vonatkozólag a vizsgálat elrendelését. A törvényszék ebben az értelemben határozott is. A mikor *Bánó* elnök már kihirdette volt a törvényszék végzését, *Toseto* Ferenc, aki addig a legkonokabb tagadásban volt, hirtelen változtatott az álláspontján.

— Bevallok én mindent, — mondotta, — csak ne tessék huzni-halasztani a dolgot.

Az elnök erre azt a tanácsot adta a vádlottaknak, hogy tegyenek a vizsgálóbirónál töredelmes vallomást, akkor gyorsan intézik majd a dolgukat. *Paulay* Edénének különben nyomban kiadta a biróság az ellopott holmikat, ugy az övéit, mint *Lánczy* Ilkáéit, aki nem jelent meg a tárgyaláson.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Uj-Arad, december 7.

A holnapi ünnep miatt ma volt hetivásárunk.

Közepes élénkség mellett kelt el mintegy 1200 mm. buza és 600 mm. tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm sulyegységet véve alapszámitásnak, *korona* értékben:

Buza I-ső minőségü 7 00—7.10.
Buza közép 6.80—6.90
Tengeri 4.30—40.
Rozs névleges jegyzés 5·50—60.
Arpa névleges jegyzés 4·80—5·00.
Zab névleges jegyzés 4·80—90.
Irányzat kellemesebb.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— December 7. —

Magyar elsőrendü: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban —— fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban 116—8 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 121—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 121—2 fillérig, fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 120—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 122—3 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 120—1 fillérig, könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 118—9 fillérig.

Szállásszám. December 2. napján volt készlet 28,212 darab, december 3. napján fölhajtatott 511 darab, december 3. napján elszállittatott 716 darab, december 4. napjára maradt készlet 28,007 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

Motormenetek

Arad—Városháztér és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Uj-Szent-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

Budapesti áru- és értéktőzsde

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, december 7.

Búzatőzsde. Buzakínálat mérsékelt, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba, változatlanul tartott árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás változó.

Kötőzsde. Berlin ¼ olcsóbb, Párisz 5 magasabb.

Záróárak 12 órakor:

Buza 1904. áprilisra	7.69 – 7.70
Buza 1904. októberre	7.58 – 7.60
Rozs 1904. áprilisra	6.60 – 6.61
Zab 1904. áprilisra	5.49 – 5.50
Tengeri 1904. májusra	5.18 – 5.19
Repce 1804. augusztusra	11.75 – 11.85

Záróárak 3 órakor:

Buza 1904. áprilisra	7.70 – 7.71
Buza 1904. októberre	7.58 – 7.60
Rozs 1904. áprilisra	6.59 – 6.60
Zab 1904. áprilisra	5.49 – 5.50
Tengeri 1904. májusra	5.17 – 5.18
Repce 1904. augusztusra	11.75 – 11.85

—

Szegedi piac.

— December 7. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, pest 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Sertés árfolyamok 12·80—13·— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Irta: **Lagerlöf Zelma.**

Az *Aradi Közlöny*-nek forditotta:

Chelnoky Viktor. [16]

(Folytatás.)

Otthon Diamanteban senkinek eszébe nem jutott volna megmondani, hogy mi történik itt. Nem a végzet akarta, hogy éppen az itélet napjára érkezzék ide?

— Hallja, Alfari Róza, — szólt. — On tehet, amit akar, de nekem fel kell mennem a törvényszékre.

Giannita hangja nagyon határozottan csengett. Semmi meg nem változtathatta elhatározását.

— Nem érti, azért adta az Isten nekem azt a gondolatot, hogy Cataniába jöjjek, nem pedig azért, hogy önt kisérjém? — szólt Alfari Rózához.

S Giannita nem kételkedett egy percig sem, hogy itt valami természetfeletti dolog történt.

Alfari Róza kénytelen volt elengedni a leányt s Giannita addig kérdezősködött, mig eljutott a törvényszék épületéhez. Ott állt a hallgatóság számára elrekesztett helyen, utcagyermekek s kézmivesek között, s látta hogy cavaliere Palmeri a vádlottak padján ül. Előkelő külsejü öreg ur volt, fehér, hegyes szakállal s fehér bajuszszal. Giannita azonnal rálsmert.

Hallotta, amint kimondták a fejére a félesztendei börtönre szóló itéletet s mind jobban kezdte átlátni, hogy mint Isten küldöttje jutott ide.

— Most már majd szüksége lesz rám a keresztkomájának! — gondolta.

S megint kiment az utcára s addig kérdezősködött, mig eljutott a Palmere-palotáig.

Arra haladtában kocsi kerülte el. Felpillantott s szeme találkozott azéval a hölgyével, aki a kocsiban ült. Abban a pillanatban mintha valaki azt mondta volna neki, hogy a komaaszonya. A kocsiban ülő hölgy arca halvány volt, a teste összeroskadt, a szemei esdve tekintettek körül. Giannita azonnal nagyon megszerette.

— Annyiszor vidámmá tettél, — szólt magában, — azzal, hogy örömet vártam tőled. Most megtudom szolgálni!

Giannita egész ábrándos hangulatba jött, mikor a széles, nagy, fehér márványlépcsőn felhaladt a palazzo Palmierebe: de hirtelen kétség fogta el.

— Vajjon mit akarhat a jóisten, hogy tegyek ezért a signoráért, aki ilyen pompában nevelkedett fel? — gondolta. Elfeledte az ur, hogy én a diamantei szegény Giannita vagyok.

Egy inast küldött be signora Palmerihez s üdvözletet küldve neki, tudatta vele, hogy a komaasszonya van itt.

Elbámult, mikor az inas azzal jött vissza, hogy a signora ma nem fogadhatja. Megelégedjék ezzel? O, nem, ó, nem!

— Mondja meg a signorinának, hogy egész nap itt fogom várni, mert kell vele beszélnem!

— A signorina egy félora mulva elhagyja a palotát, — felelt a szolga.

Giannita egészen magánkivül lett.

— De miszen én a komaasszonya vagyok. A komaasszonya! Érti? — szólt a szolgához. — Beszélnem kell vele!

Az inas mosolygott s meg sem mozdult a helyéből.

De Giannita nem akarta, hogy elutasitsák. Hisz Isten küldte! Emelt hangon magyarázta igazát a szolgának. Diamanteba való s tizenkét éve nem volt Cataniában. Még tegnap délután nem is gondolt rá, hogy idefog utazni. Gondolja csak meg, tegnap délután négy órakor.

Az inas megsem mozdult a helyéről.

Giannita éppen el akarta neki mondani ujra az egész dolgot elöiről, mikor kinyilt az ajtó. S komaasszonya állt ott a küszöbön.

— Ki beszél itt tegnap délután négy óráról? — kérdezte.

— Egy idegen nő, signorina Micaéla.

Erre már aztán nagyon felháborodott Giannita. O bizony nem idegen. O Micaélának a keresztkomája, a Diamanteból való Giannita, aki tizenkét esztendővel ezelőtt járt itt donna Elizával.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— December 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Dr. Urbach Lajos ügyvéd Budapest. — Mandel Manó birtokos Gyulafehérvár. — Báró Baitsch Mihály birtokos Temesvár. — Stern Emil kereskedő Budapest. — Hollaky Imre orsz. képviselő Déva. — Melczer Tibor gépészmérnök Budapest. — Kaiser János utazó Bécs — Váry Károly utazó Bécs. — Kieselbach Károly utazó Bécs. — Lebovits Nándor utazó Bécs. — Kunetz Izidor utazó Szabadka. — Koppel Gusztáv gyáros Bécs. — Várnai Jenő utazó Berzova. — Kabdebo Ottó utazó Budapest. — Kranzthor Samu utazó Bécs. — Hevessy Zsigmond utazó Budapest. — Vermes Sándor utazó Budapest. — Weigl József igazgató Brád. — Meider Mór utazó Bécs. — Rónai Ignác utazó Budapest. — Mesinger József utazó Budapest. — Behr Richárd utazó Bécs. — Schwarz Fülöp utazó Budapest. — Rieger Ignác utazó Bécs — Dr. Fülöp Géza ügyvéd Borosjenő. — Neugenbauer Sándor utazó Budapest. — Ifj. Madarász János szerkesztő Kassa. — Eiferman Zsigmond utazó Budapest. — Weisz Miksa utazó Bécs. — Cisltzer Armin utazó Budapest. — Kilián utazó Budapest. — Halász Sándor utazó Budapest.

Vas szálloda. Weiser Lajos utazó Bécs. — Vertán Péter anyakönyvfelügyelő Temesvár. — Grosz Mor utazó Bécs. — Glück Mór utazó Budapest. — Haupt Ottó utazó Bécs. — Kemény Adolf utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Gersch Salamon utazó Budapest — Fuchs Vilmos utazó Bécs. — Csillag Emil utazó Budapest. — Seidner Samu utazó Bécs. — Scheiber Lipót kereskedő Bélfenyő — Schwarcz Jenő utazó Budapest. — Ungár Gyula Budapest. — Salamon Mór utazó Budapest.

Friss
Vaddisznóhus
Orsovai kaviár (sózattan)
Aspikos és nyers halak
Pástétomok
Puddingpor (ujdonság!)
Zsurokra, ünnepi alkalmakra, vendégellátásra finom fölvágottat, táldiszités s sütés-főzéshez bárminő tábla élelmiszer nagy választékban kaphatók.
Záray Géza,
delikatesz-üzletében.
Vidéki rendelések (telefon 432.) gyorsan és pontosan teljesitettnek.

Nemzeti szinház.

Kedden, 1903. évi december hó 8-án:

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután 3½ órakor, fél árakkal:

Az ingyenélők.

Eredeti népszinmü 3 felvonásban. Irta: Vidor Pál. Zenéjét szerzették: Szentirmai Elemér és Serli Lajos.

SZEMÉLYEK:

Boros János	Polgár S.	Fürge Jani	Rékéssy Gy.
Mari, neje	Pa or Agnes.	Kis Sári	Fóti Frida.
Lujza, leánya	Aranyosi J.	Kovács	Juhász S.
Weiner Vilmos	Bónis Lajos.	Wurm	Füredi J.
Balogh István	Simon Jenő.	Starck	Sarkadi A.
Bódi Ferenc	Könyves J.	Varga	Németh J.
Gangos Eszter	Gazdi A.	Egy ur	Juhai József.
Fürge Döméné	Bácsné.	Pincér	Abai Gyula.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 69. sz. Páratlan.

Este 7½ órakor, rendes árakkal:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban Irták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő	Csigaházi E.	Táncmester	Juhász S.
György, fia	Rózsa Lili.	Tom bátya	Győre Alajos.
Viktória	Szilassy J.	Annie, leánya	Fóti Frida
Lancaster	Békéssy Gy.	Plumpudding	Sarkadi A.
Pomponius	Polgár S.	Gipsy	Szabó L
Hopmester	Füredi J.	Pickwick	Marihási M.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

A *Nagyszebeni földhitelintézet* az *Aradi Közlöny* f. é. november 27-éről szóló és 278 számu kiadványában az apró hirdetések közt 2468 sz. alatt megjelent „Berger József aradi irodája" cimü hirdetésből kifolyólag ezennel közhirré teszi azt, hogy nevezett cég a **Nagyszebeni földhitelintézet képviseletével nem bir,** hanem csakis a hozzáforduló *kölcsönkérők* megbizásából közvetit kölcsönöket.

A Nagyszebeni földhitelintézet igazgatósága megbizásából:

2764 ***Szücs F. Vilmos.***

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget *a szerkesztő.*

Sirolin
A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál,** ugymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen **lábbadozóknál infuenza után** ajánltatik.
Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolitja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszertárakban üvegenkint 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alanti czéggel legyen ellátva: 2522
F. Hoffmann-La Roche & CO. vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz).

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen PAGLIANO GIROLAMO tanár aláirása látható.

vértisztitó- és edző-szer

1838 ... évtől biz os sikerrel használatban

Készitője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár

FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

2518

Minden nagyobb gyógyszertárban kapható.

Raktár: **Gutort Földes Kelemennél.**

Ifj. Kopetkó Károly

Arad, Templom-utcza, Minorita-palota.

Nagyrabecsült vevő közönség kényelmére 1903. évi deczember hó 1-től **a tetemesen megnagyobbitott üzlethelyiségemben** egy külön osztályt,

Karácsonyi vásárt

rendeztem be, hol eladásra kerülnek az összes raktáron levő **szövet, barchet** és **creton-maradékok,** melyeket **fél árban** bocsájtok a nagyérdemü vevő közönség rendelkezésére. 2479

Ifj. Kopetkó Károly

Arad, Templom-utcza, Minorita-palota.

Amerikai szabadalmazott ablakredőnyök

önmüködő szerkezettel.

Tartósságért kezeskedünk.

Czélszerüsége, olcsósága, tisztasága és kényelmességénél fogva felülmulhatatlan. A rudak önmüködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint: egyoldalu felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakitása teljesen ki van zárva. A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, ami a szövet tartósságára nézve igen előnyös.

Az amerikai redőnyök bármily ablaknál alkalmazhatók, a be- vagy kiakasztása felette egyszerü és percznyi idő alatt eszközölhető. — Árak nagyság szerint 1 forint 80 krajczártól 3 forintig. 2285

Zimmermann és Eisele

a „Zöld papagáj"-hoz Aradon, a Templom-utcza sarkán.

Telefon szám 275. *Telefon szám 275.* Telefon szám 275.

Minden vevő fényképkedvezményben részesül.

Alkalmi vétel!

4 frt 34 egy finom üvegkészlet, mely 41 darabból áll és pedig: 12 vizes pohár, 12 boros pohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör üveg, 6 kompót tányér, 1 kompót tál, 1 csemege álvány, összesen 41 drb.

5 frt 95 egy 6 személynek való ételkészlet, legfinomabb karlsbadi porcellánból, festett és aranyozott diszitéssel, mely 26 darabból áll és pedig: 6 leves-tányér, 6 lapos tányér, 6 csemege tányér, 1 leves-tál fedéllel, 1 pecsenye tál, 1 főzelékes tál, 1 salata-tál, 1 tészta-tál, 1 cauce-tál, 1 saucealja, 1 sótartó összesen 26 darab.

3 frt 45 egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy tea készlet, mely 15 darabból áll és pedig; 1 kávé vagy tea kanna, 1 tejes kanna, 1 czukor tartó fedéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 darab.

SZABÓ ALBERT

Ő csász. kir. Penzége József főherczeg udvari szállitója,

üveg, porczellán, lámpa és konyhaberendezési czikkek nagy raktárában

ARAD, Atzél Péter-utcza 1. sz.

Telefon 239.

Fehér porczellán tányér **10 kr.** darabja. Hazai gyártmányu fehér mély tányér **7 kr.** darabja. Likő[illegible] készlet 6 személyre **90 kr.** Függő[illegible] **3 frt 50.** Mosdó készlet szines **4 frt 80 kr.** Szines csemege készlet, mely áll: 6 tányér, 1 [illegible], **1 frt 40 kr.** Ugyanez üvegből **90 kr.** Évőeszközök: 1 kés, 1 villa, 1 kanál, összesen **50 kr.** Különlegességek 12 szép kristály vizes pohár **70 kr.** Meg nem felelő tárgyak visszavétetnek és a pénz visszaküldetik. — **Valódi Auer izzótestek 30 kr. darabja.** 2224

Arad legnagyobb
óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstnemüek készpénzért a legmagasabb árban **megvétetnek** vagy más uj tárgyakra átcseréltetnek. 2508

—Kéretik kisérletet tenni.—

Értesités!

Van szerencsém a nagyérdemü hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a helyben már évek óta fennálló és előnyösen ismert Vuk Lukréczia-féle női-szabó müterembe mint társ beléptem.

Kiváló tisztelettel
Beck Karolin.

Nagyérdemü hölgyközönség!

Bécs és Budapest legelső mütermeiben szerzett tapasztalataink és gyakorlatunk folytán azon kellemes helyzetben van czégünk, hogy minden e szakmába vágó munkát elvállalhatunk és miként eddig, ugy a jövőben is a legfokozottabb igényeknek is megfelel hetünk.

Bátorkodunk egyben a nagyérdemü hölgyközönség tudomására hozni, hogy mütermünkkel kapcsolatban szabászati iskolát nyitottunk, hol a szabést a legujabb módszer szerint tanitjuk.

Ismételve ajánlva magunkat a nagyrabecsült hölgyközönség figyelmébe, maradtunk

kiváló tisztelettel

Vuk és Beck,
Tököly-tér 7. szám, II. emelet.

Munkatervünkbe felvettük a gyermekruhakészitést, mindenkor aleg ujabb divatlapok szerint. 2494

• Vegyünk •

Magyar Iparművészeti Sorsjegyet!! ÁRA 1 KOR.

FŐNYEREMÉNY **30,000** KORONA.

Főelárusitó: 2775

az Aradi Ipar- és Népbank, Aradon.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBORE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállitásu és most már az egész müvelt világban elterjedt készitmény **nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszivódó vegykészitmény. Teljesen ártalmatlan** és azért bármily hosszu időig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet **szeplőt majfoltot, bőratkát** (mitesser) és **minden arcztisztátlanságot.** Massazshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készitmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva

Hamisitványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1569

Margit szappan 70 fillér. Margit pouder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriaban.

Apatfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzovan: Szokoly Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Paloták: Nagy Albert, Csermőn: Berkes Ármin, Elken: ifj. Pekker István, Füldeákon: Boros Károly, Glogováczon: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Maszlyik Daniel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunagotán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmagyon: Hanzeros Ádám, Nagy-Zerindon: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kokszin János, Pankotán: Fosevitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Tornajgó Géza urak gyógyszertárában.

Tanulók

felvétetnek
az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Férfiak ingyen kapnak

olyan uj találmányu orvosságot, mely az elveszitett erőt ujra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elveszitett férfieróben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a háziorvossággal a baj otthon gyógyitható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyithatják magukat. Ez a gyógyszer közvetetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménynyel gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staet Medical Istitutnak az alant jelzett czimre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyithatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet igy kell czimezni: State Medical Institute 49 Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesitendők. 1437

Lengyel Testvérek maradék-áruháza

Arad, Szabadság-tér 21. szám.

Maradékok rendkivül olcsó árban.

Főüzleteinkben keletkezett különféle **vászon, kanavász, kreton, barchend, női szövetkelme, férfi posztó, butor-kelme és csipke-függöny maradékok olcsó árban** való elárusitására **saját házunkban** külön

maradék osztályt vezetünk,

hol a fenti **olcsó maradékokon** kivül még egyéb **divatját mult** kelmék, **asztal-, ágy-, flanell-takarók, paplanok** és **asztalnemüek** 2783

rendkivüli olcsó árban adatnak el.

A szabott árakkal ellátott maradékok megvétel után is kivánatra készségesen kicseréltetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kölcsey - egyesület Aradon

Legjobb a dr. Forti-féle **SEBTAPASZ.**

Még eddig semmiféle tapasz nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű **sebeknél, égéseknél, daganatoknál,** stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet, a nélkül, hogy vágni kellene. **A női emlőgyulladásnál** biztos eredménnyel alkalmaztatik. Ára **2** kor., kisebb **1** kor. és a legkisebb **70** fill. Kapható a gyárban, **Forti László** Budapest, II. ker., Iskola-utcza 21. szám és a főraktárban Budapesten, **Török József** gyógytárában, Király-utcza 12., valamint **Budapesten minden** és a vidéken a nevezetesebb gyógytárakban.

Az eredeti dr Forti-féle sebtapasz külső csomagolásán, mely **F. L.** betűvel van lepecsételve, az **itt is látható** védjegyet, saját kező aláírását a Budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899. számú végzésével megerősitette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utánzatok arra inditottak, miszerint az utánzó ellen a törvényes lépéseket megtegyem és ezek alapján a budapesti büntető kir. járásbiróság **1898. junius 30-án kelt B. XI/2. számu** végzésével a tapasz hamisitóját, Forti Györgyöt, a tapasz további készitésétől szigoruan eltiltotta és elitélte. 2649

Forti László

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utcza 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szivbántalmaknál, **rheuma**, köszvény, szivelzsirosodás, **vérszegénység**, szivbillentyü, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.

Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moor-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, **svéd gyogytorna.** Napiürdő. Hasmassage. 1505

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogositott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Földbirtokra és aradi belvárosi szilárd épitményü **bérházakra**

a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk

jelzálogkölcsönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40½, és 50 éves törlesztésre, **(amortisátióra), melyek általunk készpénzben fizettetnek ki.**

A kölcsönök közvetitését eszközli

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemü felvilágositással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozással a fenti értesitésre, ugyszintén a t. birtokosság által évek sorain keresztül elismert szolid és sikeres kiszolgálásomra, kérem a t. jelzálog-kölcsönt keresö közönséget, hogy ügyeivel ugy mint eddig, ezentul is bizalommal forduljon hozzám, elveim maradnak a régiek.

A bekebelezési költségeket kivánatra előlegezem a convertálást elintézem, dijjaim a kifizetéskor lesznek a kölcsönből levonva

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

ingatlan és földhitel kölcsönintézet 1950

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (gabona-piacz) I. emelet.

Közvetitek továbbá: 1. **Olcsó tárczahiteleket,** 2. **Külföldöl való összeköttetéseket** (Regenhardt-féle Weltverkehr vállalat utján.)

Karácsonyi ajándék

felnőttek és gyermekek számára a Schneider-féle

„Juvel" szabadalmazott égető aparatus.

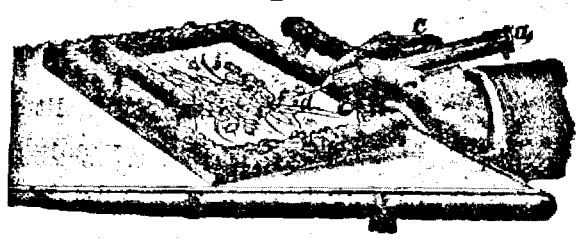

Előnyei: Nincs gummi gömbje, miáltal a másik kéz szabadon marad, s igy a kéz tartása a vezetésben még a nem begyakorlottaknál is teljesen biztos.

Nem okoz kellemetlen füstöt — 29 féle tü kapható hozzá gyönyörü mintákban.

Ára elegáns selyemmel bélelt dobozban 15 korona.

Aradon kapható

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében 2771

Aradon, Weitzer János (Templom) és Kazinczy-utzza sarkán.

Városi és megyei telefon szám 517.

Telefon 419. szám. **Telefon 419. szám.**

Olcsó

kávé, tea és rum

árak:

1 kiló háztartási kávé . . . frt	1.20
1 „ Portorico kávé . . . „	1.40
1 „ Cuba apró szemü, igen finom kávé . . . . „	1.80
1 „ Cuba középszemü, igen finom kávé . . . . „	2.—
1 „ Cuba nagyszemü legfinomabb kávé . . . . „	2.10
1 „ Gyöngy valódi Ceylon, legfinomabb kávé . . „	2.10
1 „ Gyöngy valódi Portorico kávék . . . . . „	2.—
1 „ Mocca valódi arábiai legfinomabb kávé . . „	2.10
1 „ Mocca valódi arábiai finom kávé . . . . . „	2.—
1 „ Arany jáva legfinomabb nagyszemü kávé . . . „	2.10

1 kiló Aranyjáva igen fin. kávé frt	2.—
Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat.	
1 kiló Cuba legfin. vegyes kávé „	2.—
1 „ Gyöngy-kávé pörkölt legf. „	2.10
Nagy raktár a legjobb zamatu rumokból.	
1 és fél liter családi rum igen jó frt.	1.50
1 liter Demarara igen jó rum „	1.—
1 „ Cuba igen finom rum „	1.20
1 „ Jamaic nagyon jó rum „	1.60
1 „ Jamaica kit. zamatru rum „	2.60
1 „ valódi ang. ananas rum „	3.25
Rumhoz csomagol át a legjobbizü teákból is.	
Fél kiló Mandarin csász. kev. tea frt	4.—
„ „ „ legfin tea . „	5.—
„ „ háztartási igen fin. tea „	3.—
„ „ háztartási finom te „	2.50

Pontos és gyors kiszolgálás mellett kapható:

Tamasdán Kornél

füszer-, csemege-, kávé-, rum- és tea-üzletében

Aradon, József főherczeg-ut 12. szám.

Készpénz fizetésnél 2% engedmény. — Vidéki megrendeléseknél csomagolás nem számittatik. 1455

Szépitsd arczodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhirü

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszivódik. Remek hatásu, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készitmény Eltüntet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemü arctisztátalanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-créme szappan 70 fill.

Ibolya-hölypor fehér, rózsa és crém szinben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1kor.

Bevásárlasnal csakis HAJOS-fele készitményeket tessék elfogadni.

Kapható a készitő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá **Ring Lajos, Rozsnyai Mátyás, Tábor Gyula** (Gáj) **és Vojtek Kálmán** gyógyszeresz uraknál **Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weiss** droguista uraknál.

Promontori bor kapható Világoson

(Aradmegye)

Tamás Jánosnál

220 Hecto,

Tamás Mitrunál

280 Hecto,

Dima Miklósnál

180 Hecto,

Hiu Mitrunál

120 Hecto. 2773

Megyei és vágosi telefon 471. szám.

Uj üzlet!

Özv. Sütő Józsefné utóda

URBÁN E.

uj üveg, porczellán, lámpa és képkeret fiókraktárában

ARADON,

Szabadság tér 20. sz. gróf Nádasdy-féle ház, a Forray-utczai sarkán

Mélyen leszállitott árak mellett kaphatók porczellán-edények, ebed-, téa-, kávé- és mocca-készletek, mosdó eszközök, majolika diszmü tárgyak, lámpák asztali, fali és függő, nagy választék üveg edényekben mindennemü kristály, vésett, csiszolt, szinezett és festett kivitelben, alpacca-evőeszközök stb

Legczélszerübb karácsonyi és ujévi ajándékoknak.

Ugyanott 2799

szagtalan kristály-petroleum

ára 20 kr. literenkint.

Kölcsön-edény minden alkalomra.

Uj üzlet!

Városi és megyei telefon 471. szám.

Igaz Sándor

órás és ékszerésznél

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utcza sarkán,

[Régi szinház-épület]

feltünő olcsó árak mellett

szerezhetők be a szebbnél-szebb

Karácsonyi és ujévi ajándék-tárgyak.

Dus választék mindennemü, kizárólag csak **legjobb** szerkezetü **zseb, inga- és fali órákban és izléses ékszerekben.** 2261

Nagy óra és ékszer-javitó mühely.

Előkelő

élet- és gyermekbiztosito intézet

magas jutalék és átalánnyal, Arad és a szomszédos vármegyék részére aradi székhelylyel, óvadékképes

főügynököt keres.

Előfeltétel szorgalommal ápolni az uj üzletszerzést és gondozni a már tekintélyes dijbeszedést.

A szakmában járatlanok kellő oktatásban részesülnek. Ajánlatok „Jövedelmező" jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 2520

Felhivás

a Budapest székesfővárosi takarékszövetkezet

16 éves évtársulatába való belépésre.

Ezen évtársulat angol mintára van szervezve. **A betét heti 1 kor., vagy havi 4 korona;** 16 év alatt a betét 832 kor., azért a betevő kap 1200 koronát, még akkor is lesz ezen összeg az örökösöknek kifizetve, ha a betevő időközben elhalna, a midőn a betét további befizetése is megszünik.

Ezen évtársulat a legelőnyösebb takarékossági s igy a legolcsóbb és leghumánusabb biztositási mód. Előnyös katonai szolgálatra, leánykihazasitásra és egyetemi tanulmányok folytatására, mely költségeket 16 év mulva nem kell a háztartásból kiszakitani s halál esetében az özvegynek sincsenek gondjai nevelési költségek tekintetében.

Jegyezhető heti több korona is.

Biztositás nélkül a betevő 1300—1350 koronát kap. A betétre 80% kölcsön is kapható.

A betét nem kötelező, félevenkint deczember végére fölmondható és leszámoláskor a befizetett koronák és kamatnyereség kifizettetik.

Nők is lehetnek tagjai.

A belépni kivánók az irodában jelentkezhetnek.

Budapest székesfővárosi takarékszövetkezet fiókpénztára Arad,

Neuman palota, Batthyány utczai részén.

Központ jegyzései kb.	4,200.000 kor.
Központ biztositási kötései	6,700.000 kor.
Aradi fiók jegyzései	126.000 kor.
Aradi fiók bizt. kötései...	148.000 kor.

Hivatalos órák:

kedden, csütörtökön, szombaton este 6 órától fél 8 óráig és vasárnap délelőtt, a midőn a befizetések is elfogadtatnak.

Egyuttal felkérjük a belépett tagokat, hogy könyvecskéiket átvenni sziveskedjenek. 2802

Bérbeadandó nagyvendéglő

Nagy-Buttyinban.

A buttyini Korona vendéglő,

teljes berendezéssel,

mely áll kávéház, cassinó, polgári olvasókör, vendégszobák, nagy táncz- és szinházterem, fedett tekepálya, kocsiszin, istálló és jégverem, árnyékos kerthelyiség

több évre bérbeadandó,

esetleg örök áron eladó.

Bővebbet 2762

Scheich János

vendéglős tulajdonosnál, Nagy-Buttyinban.

Sürgős figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen czikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos teafogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük czégünknél próbát eszközölni. 1427

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

RUM

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

Telefon 474.

Ha czipőre van szüksége,

ne vásároljon többé a bécsi vagy külföldön gyártott czipőkből, mert drága pénzért rosszat kap; hanem

rendeljen magyar iparosnál.

Legjobban mutatja ezt az

Aradi czipészek Termelő Szövetkezete

(Arad, Andrássy-tér 22.)

kirakata, hol látható a különbség a bécsi rongy és a tisztességes munka között!

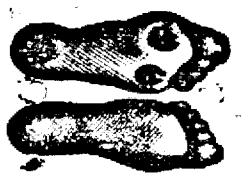

A szabadalmazott Asbest-talpbélések egyedüli raktára.

Ezen üzlet szolid és olcsó kiszolgálása révén általánosan ösmert!

Értesités!

Van szerencsém a m. t. vevőimet értesiteni, hogy ugy, mint a mult évben **karácsonyi és ujévi** alkalomra ez idén is sikerült egy nagyobb **alkalmi vételt** beszerezni, melyek a nálam megszokott **olcsó árban** lesznek árusitva. A vásárlás megkönnyitése czéljából a kirakatban levő ékszereken a szabott ár is látható. — Többek között:

Egy nickel rem. óra 2 évi jótállással	*2 frt 10 kr.*
Szisztt. Roskopf patent óra	*2 „ 45 „*
Aczél rem. óra	*3 „ 80 „*
Aczél rem. óra 3 fedéllel	*4 „ 40 „*
Tula rem. óra 3 fedéllel	*5 „ 45 „*
Ébresztő-óra	*1 frt 70 és 1 „ 90 „*

Ezenkivül mindenféle ezüst és arany-óra, valódi témjelzett, tiszta 14 karatos arany-gyürük, fülbevalók, láncok, karkötők.

— Bármely kül- vagy belföldi árjegyzék szerint is rendelhető 10 százalékkal olcsóbban. —

ZINNER VILMOS

mű órás és ékszerésznél **ARADON, Forray-utca 2/b. sz.**

Tört aranyat a legjobb árban veszem vagy becserélem. — Vidéki megrendelések, ha valamely árjegyzék szerint történik, kérem az ábrát kivágni és beküldeni. Nem tetszés esetén 8 napon belül is kicserélhető. 2242

Hölgyek figyelmébe.

A ki **olcsó leszállitott árban** jó ruha szövetet, b..rchetet, mosókelmét, vagy télikendőt óhajt vásárolni, ne mulassza el megtekinteni

Hoffmann Sándor

czég, **(Szinház-épület)** alkalmi áruházát, hol maradékok majdnem félárban, egyéb téli áruk pedig rendkivül jutányosan kaphatók.

HOFFMANN SÁNDOR, Szabadság-tér sarkán,

Szinház-épület. 2756

VÁROSI és MEGYEI TELEFON 10. SZÁM.

Uj liszt-üzlet.

Tisztelettel hozom a n. e. közönség tudomására, hogy

Tököly-téren, román egyház épület (volt Huzó-féle helyiségben)

egy vizi- és gőzmalmi liszt-raktárt

nyitottam.

Raktáron tartok mindennemü **lekvár, dió** és mindennemü főzelékeket jutányos árak mellett.

A nagyérdemü közönség pártfogását kérve:

Tisztelettel 2789

özv. Aussprung Jánosné.

Telefon szám 96.

Legalkalmasabb és legolcsóbb

karácsonyi és ujévi ajándék

Singer varrógépek

családok és iparosok részére.

Hammer Vilmos

müszerésznél

öt évi jótállás és kedvező fizetési föltételek mellett kapható.

Raktáron 2767

Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.

Arad legrégibb varrógép javitó műhelye és raktara, Szabadság tér 7. sz.

Telefon szám 96.

ALAPITTATOTT 1890.

Alapittatott 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetitő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utcza 54. szám.

Közvetit házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 2411

Alapittatott 1890.

ALAPITTATOTT 1890.

Karácsonyi vásár veszi kezdetét

Singer Sándor Divatáruházában

Aradon, Andrássy-tér 20. sz.

Mélyen leszállitott árakon kerülnek eladásra: **elsőrendü gyapju és mosókelméim, flanel, mosó bársony, kész férfi és női fehérnemüek, kötények,** fehér, fekete és szines; **zsebkendők, vászon és asztalnemüek.**

Blous- és alsószoknyák. 1867

Singer Sándor Divatáruházában Andrássy-tér 20.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló **bútorokat pontom áron eladni**, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

bútorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben. 1471

1326—1903. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. járásbiróság 1903. V. 1113/4. számu végzése által Zucker Imre és Fia szolnoki czég végrehajtató javára, Gröger Gergely és neje megyes egyházi lakosok ellen 120 kor. 02 fillér hátralékos tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 611 korona 20 fillérre becsült uj vegyes női czipők, bútorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszinén, vagyis Megyes-Egyházán 37. házszám a. leendő eszközlésére **1903. deczember hó 10-ik napjának délelőtt 11 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapitott föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi november hó 23. napján.

Györffy Arnold,
2797 birósági végrehajtó.

4383—1903. tkvi szám.

Póthirdetmény.

A világosi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint az Aradmegyei takarékpénztár részvénytársaság aradi czég végrehajtatónak, Drig Demeter ó-szent-annai lakos végre, hajtást szenvedett elleni 1600 kor. tőke s járulékai iránti végrehajtási ügyében 2816—903. tkvi szám alatt kibocsájtott árverési hirdetményben a világosi kir. járásbiróság területén levő, Aradmegyében fekvő, az uj-szent-annai 383. számu tjkönyvben A. I. 1—10. sorszám alatt felvett beltelkes ház, kenderföld és $^1/_4$-ed külállományu földre 2418 korona kikiáltási árban O-Szent-Anna-községházához **1904. évi január hó 5 ik napjának délelőtti 9 órájára** kitüzött árveres az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján a Victoria takarék és hitelintézet részvénytársaság végrehajtató érdekében is 3343 korona tőkekövetelés s járulékai kielégitése végett megtartani fog.

Világos, 1903. évi november hó 20-án, a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay
2801 kir. járásbiró.

Mit ajándékozzunk?

I. Van-e elegánsabb, elmésebb és használhatobb ajándék, mint egy jól megvalasztott **diszdoboz, levélpapir** és **boriték** ar talommal u. m.: **Margaret Mill Ivory, Szepesi len**, különféle alak és szinben, egy **Aquarell vagy olajfestékes szekrény** rajzeszköz, levelezőlap album?

Ezen czikkeket rendkivül nagy választékban és a legmérsékeltebb árak mellett ajánlom, a közönség jó izlésére bizva valóban **finom áruim** megkülönböztetését az exportra szánt selejtes felfujt portéka közt. 2796

II. Csak **finom munkákra berendezett nyomdámban** készülnek a legszebb és divatos nyomtatványok, természetesen **névjegyek, meghivók** is nálam **minden nagyobb és kisebb nyomtatvány** tiszta nyomásra és illusztrációkra a legnagyobb gonddal vagyok.

Kérem a névjegyrendeléseket minél előbb megtenni, mert az év vége felé munkahalmaz szokott beállni és a legjobb akarat mellett is történhetnek hibák.

III. Ajánlom még nagy raktáramat **fényképező gépekben és fénykép czikkekben.**

Vagyok mély tisztelettel

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája, fényképczikkek raktára.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb gonddal intézem el.

Minden ősz haj

eredeti szinét és ifjukori szépségét visszanyeri a **Hajós-féle**

HAJREGENERATOR

használata által;

nem festi a bőrt és a fehérnemüt nem piszkitja.

Egy üvegnek az ára 1 kor. 20 fill.

Szép, tartós feketére azonnal fest

minden hajat a

Hajós-féle Hajfestő,

a szin le nem mosható. **Ára 2 korona.**

Gummi különlegesség (óvszer),

valódi amerikai specziálitás. 126

Egy eredeti légmentesen elzárt dobozban 6 darabbal 2 korona.

Fenti készitmények kaphatók egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

KINTZLER ZOLTAN

Chronometer műérás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1681

Pontos és szolid kiszolgálás!

Kutyaeledel

legjobb minőségü kapható

Boros S.

szappanosnál 2464

Erzsébetfalván.

Budapest mellett.

Egy 5 kilós postacsomag 2 korona 50 fillér.

Erdélyi szürposztó-raktár.

Pokrócok

érkeztek a téli idényre és pedig:

Gazdasági ló pokrócok
Ágytakaró pokrócok
Futó pokrócok
Kórházi pokrócok
Ablak elő pokrócok
Vasaló pokrócok
Kocsi pokrócok
Brassói hosszszőrű pokrócok
Fürdő pokrócok

csak is hazai gyártmányok leszállitott árak mellett kaphatók az

Erdélyi és Bácskai Iparáru Raktár

Reich B. Károly

2223 **Fia és Társa**

Aradon, Andrássy-tér 5. sz., (Yerbos-ház.)

Erdélyi szürposztó-raktár.

Nagy

arany-, ezüst- és ékszer-

javitó mühely!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az eddig Bonts-házban létezett **Papp Kálmán utóda**-féle

aranymüves mühelyemet

Forray- és Rövid-utcza sarok

(Hajek-féle üveg-udvarba

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentul is **mindennemü javitásokat olcsón és pontosan eszközlök, valamint régi törött arany és ezüstnemüt legmagasabb árért veszek vagy ujjá átalakitok.** 2482

Állandó raktár karácsonyi- és ujévi ajándékokban.

A n. é. közönség becses bizalmát továbbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Szivlegosztásokat teljesen ingyen ad a **kiadóhivatal:** József főherczeg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvétetnek a **kiadóhivatalban:** József főherczeg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárusító helyein.

Akinek

ismeretség hiján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztre, kulcsárra, vinczellérre, kertészre, kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

Aki

eladni kivan

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbeadni kivan

birtokot, házat vadászterületet, halászatot, telket, kocsit, lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel czéljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kiván: legbiztosabban ér czélt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetési

rovatát használja.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor könyvkereskedésében, Andrássy-tér, Minorita-palota

Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, Atzél Péter-utcza.

Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Andrássy-tér.

Keppich Zsigmond papirkereskedésében, Andrássy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Kis tőzsdében Templom-utcza.

Kohn László Waggongyárban.

Hoffmann József fűszerkereskedésében, Ferray-utcza.

Bauer Gyula dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Weitzer János toll.

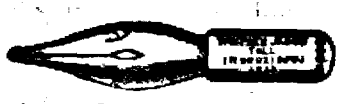

Doboza 1 kor. 40 fill.

Nikkelezett acélből. 2000

Kapható: Ingusz I. és Fiánál. Telefon 517.

Irodai gyakornoknak

kerestetik jó irásu kezdő fiatal ember. Folyamodványok az iskolai képzettség megjelölésével „Gyakornok" jeligé alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2514

Gyorsirást

Gabelsberger-féle német levelezésre rövid időn belül alaposan tanitok. Czim a kiadóban. 2760

Egy 4 esetleg 5 szobás

lakás november hó 1-ére olcsón kiadó, Halász utcza 27. 1968

Egy jóerkölcsü fiu

jóházból, tanulónak felvétetik Weinberger Ferencz ékszerésznél Arad, Központi-szálló. 2793

Felvétetik

3 fiatal ember jó házi kosztra és lakásra egy jó családnál, kedvező fizetés mellett. Bővebbet Heim Domonkos-utcza 1. szám alatti bolt helyiségben. 2794

17085. sz. 1903.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szt.-Miklós

országos vásár

f. évi deczember hó 17-től bezárólag deczember hó 21-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra — deczember hó 17-től csütörtökön reggel 5 órától kezdve — meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi deczember hó 28-án.

A városi főkapitányságtól

BANDL REZSŐ, főkapitány.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. — Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár. 2765

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját, és az az

INDRA TEA,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea keveréke. — Valódi csak eredeti csomagolásban.

Raktárakat a hirdető táblák mutatják. 2123

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

Borseprőt

vesz 2795

Deutsch A.

Deák Ferencz-utcza 36. szám.

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemü tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros viz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javitás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségü gumi csövek gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, **ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja,** a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javitás.

Kutak

a hozzávaló csövekkel gyári árban

Hőnig Frigyes

harangöntőnél 1418

Arad, Rákóczy-utcza 28. sz.

Mindennemü javitások elfogadtatnak.

Magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

40597/903. I szám.

Pályázati hirdetmény.

Veteményezési anyagokra.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az 1904. évben szükséges alábbi anyagok szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállitandó anyagok következők: 1400 kg. fümagvegyülék lejtőkre és 837 kg. fümagvegyülék diszkertek fentartásához.

Ezen mennyiségek nem fix mennyiségek, hanem csak tájékozásul szolgál és tartozik szállitó a tényleges szükségletet — mely a fenti mennyiségeknél lehet korlátlanul több vagy kevesebb — szállitani és pedig az időnkint kiadandó megrendelési levelekben kitűzendő határidő alatt.

Az anyagokra vonatkozó részletes kimutatás, mely egyszersmind ajánlati mintául is használandó, az üzletvezetőség anyag beszerzési osztályánál (I. d.) Budapest, Külső Kerepesi ut 2-i házcsoportjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállitási feltételek.

Az ajánlat 1 koronás magyar bélyeggel ellátva, lepecsételve s a boritékon „Ajánlat a 40597/903. sz. hoz" felirattal megjelölve legkésőbb **1903. évi deczember hó 10 én déli 12 óráig** nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Elkésve beadott vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott értéknek 5%-a teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a pályázati határidőt megelőző nap déli 12 óráig a budapest-jobbparti üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál.

Budapest, 1903. évi november hó 9 én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Telefon 242. sz.

Kalmár * * * * * József

villanymüszerész

Kerékpár és varrógép raktára 2071

ARAD, Salacz Gyula-utcza 2. sz.

Raktáron tartok családi

Singer varrógépeket,

karikahajós (Ringschif) gépeket

házi vagy ipari használatra **5 évi irásbeli jótallással, kedvező havi részletfizetés mellett.**

Varrógép javitások

jótállás mellett eszközöltetnek.

Feltünő ujdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francia 1434

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Tájékoztatás

az ország legnagyobb

Karácsonyi Tárlatáról

Porter Vilmos Nagy Áruházában

a Szabadság-téren.

Kétségbevonhatatlanul tény, hogy Porter Vilmos Nagy Áruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelithetné! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok is eltörpülnek mellette!

Porter karácsonyi tárlatán a legexclusivebb körök is megtalálják magas igényeik kielégitését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár igy a nagyigényü közönségről is gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyujt már a népszerü **I koronás osztály** Porter Vilmos Nagy Áruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás czikkek:

Csengettyü-kocsi
Bohóczos állat
Báránykа valódi gyapjuval
Tüzoltó kocsi
Csomagoló kocsi
Nagy nyul
Sörös kocsi
Homokos kocsi
Fonyezett ló
Páros lovak
Fürdőkád babával
Nagy csacsi
Mozdony
Ugró kutyácska
Villanyos vasut
Festékdoboz
Képes koczkajáték
Vonat
Nagy faépitő-szekrény.
Laterna-Magica
Ólomkatonák
Nagy kőépitő-szekrény.
Tekejáték
Katonai felszerelés
Gyermek-hegedü
Huzó-harmonika
Gyermek-czitera
Legnagyobb fém-trombita
Gyermek-dob
Nickel trombita
Gyermek-zongora
Szájmuzsika nickelből
Tamburin
Celuloid-kürt dombormüvel
Karikalövő pisztoly
Gyermek-puska
Gyermek-kard
Huszár-csákó
Uthangu trombita
Öltözött babák
Gummi-babák
Bádog játék-csoport
Valódi franczia bébé
Beszélő baba
Mosdó készlet
Teljes konyha-berendezés
Tabló leánykának
Fröbel kézimunka-játék
Porczellán-szerviz
Baba-konyha
Baba-butorok
Diszes tüzhely
Hinta fiucska
Nagy számoló-gép
Harang és kalapács
Sakkfigurák
Sakkjáték
Lottójáték
Lóverseny-játék
Dominó-játék
Önmüködő gőzös
Gyermek-hinta
Seprő-készlet
Uzsonna-szelencze
Lombfürész készlet
Zenélő-doboz
Finom-gyermek-csörgő
Öntöző-kanna
Gőzhajó
Automobil
Nagy ágyuk
Kerékpáros
Bőrostorok
Kávédaráló
Játék-kut
Bárfai alakok
Mérleg
Baba-diván
Vizben uszó állatok
Mángorló-gép
Fa-kredencz
Ékszertartó csiszolt uvegből
Levelező-lap album
Diszes tükrök
Bársony emlékkönyv
Csont tolltartó
Kézimunka kosár
Faldiszek
Tütartó gyümölcs formában
Fa és fémkeretek
Bőr kézi-táska
Legfinomabb bőr-erszények
Levélpapir dobozban
Email-tálczák
Email gyufatartó szivarvágóval
Nickel gyertyatartó gyufatartóval
Majolika gyertyatartó brouccal
Szines és fehér kancsó
Majolika tálcza
Uveg- és nikkel czukortartó
Porczukortartó nickel fogóval
Diszes vajtartó
Fogpiszkáló tartó
Eczet és olajtartó
Füszer-szekrény
Legyező
s ezer meg ezer itt külön föl nem sorolható tárgyak.

Aradi nyomda reszvenytársaság könyvnyomdaja. Pusztai és Társa (Budapest, V., Lipót kör-ut 17.) festékével.